

Strategia rozwoju miasta Puszczykowa na lata 2010 -2020

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA

PUSZCZYKOWO NA LATA 2010-2020

POWSTAŁA W RAMACH PRAC DORADCZYCH
STOWARZYSZENIA PARTNERZY DLA SAMORZĄDU

Listopad 2009

Puszczkowo, listopad 2009

Szanowni Państwo,

W czerwcu 2007 roku podjęliśmy decyzję o przystąpieniu do aktualizacji „Strategii Rozwoju Miasta Puszczkowo. Zasadniczą przesłanką podjęcia tego działania były zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne, w tym przynależność Polski do Unii Europejskiej, otwierająca nowe możliwości finansowania przedsięwzięć samorządów terytorialnych. Strategia rozwoju gminy stanowi dziś niezastąpione narzędzie efektywnego zarządzania w długim horyzoncie czasu, a dokumenty stanowiące jej dopełnienie, strategie sektorowe lub wieloletnie programy rozwoju definiują konkretne projekty, których realizacja ma przyczynić się do zrównoważonego wzrostu w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania gminy.

W latach 2007-2009 toczyła się ożywiona dyskusja społeczna, w której mieszkańcy, w czasie wielu spotkań i warsztatów próbowali odpowiadać na pytania: jak ma wyglądać Puszczkowo w przyszłości, jakie funkcje ma spełniać, by zaspokajać najważniejsze potrzeby całej zbiorowości, jaką wartość dla podniesienia atrakcyjności miasta stanowi przestrzeń publiczna lub jakie jest miejsce Puszczkowa w Aglomeracji Poznańskiej. Te i inne pytania stały się podstawą modyfikacji kierunków rozwoju wyznaczonych w Strategii rozwoju Puszczkowa przyjętej w roku 2004. Nie rezygnujemy ze wszystkich ustaleń pierwszej Strategii. Przygotowując niniejszy dokument odwoływaliśmy się wielokrotnie do przyjętych w roku 2004 założeń, pomysłów, a nawet symboliki. W prawie niezmienionym kształcie pozostały: Misja Miasta oraz wiele programów strategicznych. Ich realizację zaplanowano jednak w nowej perspektywie czasowej, do roku 2020, biorąc pod uwagę zarówno relacje Puszczkowa z otoczeniem zewnętrznym, ogólne możliwości rozwoju wyznaczane przez sytuację społeczną i gospodarczą kraju, jak i wewnętrzne potrzeby i aspiracje mieszkańców.

*Prace związane ze zbieraniem niezbędnych danych oraz oceną realizacji poszczególnych elementów Strategii (dotychczasowych celów i ich realizacji) były prowadzone głównie przez pracowników Urzędu, ale także radnych i reprezentantów szeregu organizacji i instytucji z terenu Miasta. Do współpracy w tworzeniu tego ważnego dla gminy dokumentu zaprosiliśmy zewnętrznych konsultantów, specjalistów od spraw zarządzania strategicznego ze Stowarzyszenia „Partnerzy dla Samorządu”. Zespół przygotowujący Strategię Rozwoju Miasta na lata 2010-2020 zdaje sobie sprawę z konieczności ciągłego udoskonalania powstałego programu strategicznego. **Strategia rozwoju gminy nie jest, bowiem dokumentem zarządzania operacyjnego, który tak jak budżet gminy, musi być wykonany.** Jest to plan zamierzeń pokazujący kierunki rozwoju gminy w perspektywie kilkunastu lat. Wyznaczone programy realizacyjne będą zapewne modyfikowane w wyniku zmieniających się uwarunkowań ale zawsze powinny być zbieżne z przyjętą wcześniej Misją Miasta, która akcentuje dbałość o środowisko naturalne i zachowanie wysokiej jakości życia w mieście ogrodzie.*

Za powstanie tego dokumentu składam serdeczne podziękowania Wszystkim, których nie zdolaliśmy wymienić z imienia i nazwiska, a którzy uczestniczyli w jego opracowaniu.

Burmistrz Puszczkowa

SPIS TREŚCI

Spis treści	3
1. PROCES I METODA OPRACOWANIA STRATEGII	5
2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY.....	9
3. Struktura strategii – PROGRAMY Strategiczne.....	16
3.1 Struktura strategii	16
3.2. Otwarty charakter planowania strategicznego.....	18
3.3 Założenia i kryteria przyjęte w czasie prac nad identyfikacją projektów do Strategii Rozwoju Miasta Puszczykowa	18
4. DEKLARACJA MISJI I CELE STRATEGICZNE	20
4.1. Misja	20
4.2. Cele strategiczne	20
4.3. Schemat budowy strategii	23
5. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE.....	24
5.1. Opisy programów i projektów w celu strategicznym nr I	24
5.2. Opisy projektów w celu strategicznym nr II	37
6. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII ROZWOJU.....	48
6.1. Monitorowanie strategii	48
6.2. Zagrożenia związane z oceną wdrażania strategii	51
Załącznik 1 Ocena realizacji SRMP na lata 2004-2013	52
Załącznik 2 Ocena realizacji Planu rozwoju lokalnego miasta Puszczykowo na lata 2005-2014	55
Załącznik 3 STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	58

LISTA OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W SPOTKANIACH I PRACACH MERYTORYCZNYCH ZWIĄZANYCH Z BUDOWĄ STRATEGII ROZWOJU MIASTA PUSZCZYKOWA

I. Z ramienia Urzędu Miejskiego w Puszczkowie

1. Małgorzata Ornoch-Tabędzka – burmistrz miasta,
2. Anna Gonet, Iwona Janicka, Tomasz Zwoliński – zastępcy burmistrza miasta (2007/2009)
3. Maciej Dettlaff - sekretarz miasta
4. Piotr Szmytkowski – skarbnik miasta
5. Barbara Mulczyńska – kierownik referatu inwestycji i zamówień publicznych
6. Alina Stempniak - kierownik referatu gospodarki przestrzennej i gospodarki gruntami
7. Katarzyna Świniarska – specjalista ds. oświaty
8. Agnieszka Zielińska – dyrektor p.o Biura promocji i komunikacji społecznej
9. Remigiusz Motycki – kierownik Referatu gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i ochrony zdrowia
10. Dariusz Borowski - komendant straży miejskiej
11. Karol Majewski - kierownik MOPS
12. Danuta Mankiewicz – dyrektor Biblioteki Miejskiej

oraz następujący pracownicy UM:

Katarzyna Nowak, Janina Kozeńska, Aleksandra Żyżak- Wolińska, Alicja Marciniak, Andrzej Jakubowicz, Zdzisława Kaczmarek, Wiesław Lipiec, Jacek Nowak, Ewa Rybacka, Waldemar Luther, Aleksandra Kleiber, Alina Pawlak, Wiesława Bartłomiejczyk, Marzena Rybka, Jędrzej Korbal.

W procesie aktualizacji strategii w latach 2007 - 2009 wzięło udział ponad 150 osób. Byli wśród nich:

1. Dyrektorzy szkół
2. Przedstawiciele puszczykowskich organizacji pozarządowych
3. Radni
4. Mieszkańcy Puszczkowa

III. Z RAMIENIA ZLECENIOBIORCY: „STOWARZYSZENIA PARTNERZY DLA SAMORZĄDU”

- Bartłomiej Kustoń
- Radosław Szarleja

1. PROCES I METODA OPRACOWANIA STRATEGII

Po prawie trzech latach dobiegł końca proces aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Puszczkowa*, który rozpoczął się w czerwcu 2007 roku. Puszczkowo, tak jak wiele innych samorządów lokalnych w województwie Wielkopolskim przystąpiło do aktualizacji opracowanej kilka lat wcześniej *Strategii*, głównie w celu uzupełnienia jej o elementy operacyjne niezbędne do ubiegania się o środki pomocowe z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Przy budowaniu *Strategii Rozwoju Miasta Puszczkowa na lata 2010-2020* (w przedstawionym dokumencie używany jest zamiennie skrót: *SRMP*) szeroko korzystano z założeń i koncepcji zawartych w *Strategii Rozwoju Miasta Puszczkowa na lata 2004-2013* oraz Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Puszczkowa na lata 2005-2014. Odwoływano się przede wszystkim do przyjętych wcześniej założeń związanych z opracowaniem koncepcji zintegrowanego rozwoju gminy. Wspomniana koncepcja przejawia się zarówno w integracji podmiotów, środków finansowych, działań wywołujących efekty synergiczne, jak i w zachowaniu niezbędnej równowagi między rozwojem sfery gospodarczej i społecznej, inwestycjami materialnymi i niematerialnymi. W obecnym kształcie *Strategii Rozwoju Miasta Puszczkowa* respektowane są zatem potrzeby rozwoju ekonomicznego, łącznie ze stwarzaniem możliwości rozwoju lokalnego rynku pracy jak i rozwoju społecznego związanego z realizowaniem aspiracji mieszkańców do polepszania jakości życia i realizacji koncepcji ekorozwoju.

Strategia Rozwoju Miasta Puszczkowa na lata 2010-2020 w swojej strukturze nie różni się wiele od obowiązującej do tej pory *Strategii Rozwoju Puszczkowa uchwalonej w roku 2004*. Nowością jest włączenie do niej elementów strategii rozwiązywania problemów społecznych (łącznie z polityką mieszkaniową), które w tym dokumencie stanowią oddzielny załącznik. Intencją zespołu pracującego nad przygotowaniem *SRMP* było zachowanie wszystkich zdefiniowanych wcześniej funkcji strategii¹, wśród których szczególną uwagę zwrócono na konieczność poinformowania społeczności lokalnej (po uchwaleniu przez Radę) o celach i sposobie jej realizacji, dodając do wspomnianych wcześniej funkcji walor edukacyjny.

Prace nad aktualizacją dokumentu strategii przebiegały zgodnie z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, którego model w literaturze przedstawiany jest najczęściej w postaci cyklu: analiza → planowanie → wdrażanie → ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać korekty planów. Przedstawia to rysunek poniżej.

¹ Funkcja informacyjna, aktywizująca, promocyjna, regulacyjna, kontrolna, koordynacyjna.

Rys. 1 Model własny w oparciu o obowiązującą metodologię Cyklu Zarządzania Strategicznego obowiązującą w UE

Zgodnie z powyższym modelem, formułowanie strategii w mieście zostało poprzedzone oceną realizacji celów i zadań w obowiązujących dokumentach strategicznych i uaktualnieniem *Raportu o stanie miasta Puszczkowa* z roku 2004.

Jeszcze w sierpniu 2007 roku zostały przeprowadzone warsztaty dla przedstawicieli urzędu, w trakcie których szczegółowo omówiono proces sporządzania diagnozy stanu miasta i przedstawiono zakres niezbędnych informacji do opracowania Raportu.

Dane do raportu uzupełniano przez następne dwa lata, pokazując w ten sposób zmiany zachodzące w czasie. Praca ta była realizowana głównie przez pracowników Urzędu Miasta oraz innych jednostek i instytucji. Celem aktualizacji raportu było uzyskanie lepszego wglądu w sytuację społeczną i gospodarczą miasta oraz porównanie wskaźników rozwoju względem poprzedniego okresu planowania. Zgromadzone dane zebrano w odrębnym dokumencie pod nazwą **Raport o stanie miasta Puszczkowa (wrzesień 2009)**. Odnoszą się one do możliwie wszystkich aspektów funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego według stanu na dzień opracowania, jak również do danych z przeszłości. Dzięki temu powstała możliwość dokonania częściowej analizy historycznej, czyli porównywania poziomu rozwoju miasta na przestrzeni ostatnich kilku lat. Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe i powinien być podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji strategii, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Dla całego procesu aktualizacji strategii podstawową kwestią było przyjęcie określonej metodologii. Model pracy został dostosowany do specyfiki mniejszych społeczności lokalnych i związany był z aktywną pomocą ze strony gminy w zbieraniu danych, uczestnictwem w interpretacji tych danych, oceną stopnia realizacji dotychczasowych

dokumentów strategicznych i sporządzeniem diagnozy stanu (Raportu o stanie miasta) oraz szeroką partycypacją przedstawicieli różnych instytucji z terenu gminy w określaniu możliwości rozwojowych i budowaniu programów strategicznego rozwoju.

Zakończone w maju 2009 prace nad *Raportem o stanie miasta* były jednym z ważniejszych elementów umożliwiających powrót do przerwanej na prawie dwa lata dyskusji o kierunkach rozwoju miasta. Innymi argumentami w dyskusji na temat modyfikacji działań strategicznych były: ocena realizacji planów operacyjnych zapisanych w dokumencie *SRMP na lata 2004-2013 oraz Planu rozwoju lokalnego na lata 2005-2014*. W pracach związanych z aktualizacją Strategii brane były również pod uwagę oczekiwania mieszkańców zebrane w pilotażowych badaniach jakościowych i ilościowych przeprowadzonych dwukrotnie w latach 2007 i 2009 przy pomocy studentów Wydziału Socjologii UAM w Poznaniu, oraz w czasie warsztatów strategicznych na temat zagospodarowania Zakola Warty, przeprowadzonych w czerwcu 2008 przez dr Andreasa Billerta.

Studenci socjologii po raz pierwszy pojawili się w Puszczkowie w sierpniu 2007r. Podzielili miasto na 3 sektory, w których przeprowadzili badania metodą obserwacji uczestniczącej. Równolegle prowadzili z mieszkańcami swobodne wywiady oraz zbierali odpowiedzi na pytania ankiety przygotowanej we współpracy z Urzędem Miejskim. Ankiety zostały również wydrukowane w Echu Puszczkowa i wyłożone w budynku urzędu. Odpowiedzi uzyskane w trakcie ankietowania były podstawą do postawienia dalszych pytań uczestnikom warsztatów strategicznych, które odbyły się 28 września 2007. Brało w nich ponad 100 przedstawicieli społeczności lokalnej: mieszkańców miasta, pracowników urzędu, radnych, oraz szefów większości jednostek i instytucji, działających na terenie Puszczkowa. W pierwszej części były one poświęcone podsumowaniu analizy finansowej, wraz z projekcją zdolności inwestycyjnych, sporządzonej dla Puszczkowa przy okazji prac nad raportem i zaprezentowanej przez konsultantów. W drugiej części spotkania, uczestnicy podzieleni zostali na grupy tematyczne w celu wypracowania pomysłów na działania, które powinny pojawić się w strategii. Zdołano sporządzić wstępną listę „spraw do załatwienia” w mieście, czyli przedsięwzięć do realizacji w perspektywie następnych kilku lat. W następnym miesiącu, 25 października 2007 odbyło się pierwsze spotkanie na temat rozwiązywania problemów społecznych w mieście z przedstawicielami placówek oświatowych, MOPS, Biblioteki, Straży Miejskiej, Policji, proboszczami obu Parafii i organizacji pozarządowych. Podczas spotkania dyskutowano na temat sytuacji dotyczącej bezpieczeństwa i porządku w mieście i sformułowano oczekiwania zmierzające do pozytywnej zmiany. Efektem spotkania były propozycje oferty zajęć dla młodzieży nadesłane przez dyrektorów szkół oraz uwagi dotyczące możliwości realizacji tej oferty. W grudniu 2007 zostały one omówione przez Komisję Społeczną Rady Miasta. Uzgodniona została wtedy pierwsza wersja struktury aktualizowanej strategii, to znaczy lista „spraw do załatwienia”, które uporządkowano w zestaw celów, programów i projektów strategicznych do realizacji w mieście do 2020 roku.

Ponieważ w wielu dyskusjach prowadzonych w komisjach Rady Miasta ujawniły się duże rozbieżności związane z zaakceptowaniem rozwoju turystyki i rekreacji jako jednego z priorytetów rozwojowych Puszczkowa, postanowiono zawiesić prace nad aktualizacją Strategii do czasu zakończenia prac nad opracowywanym równoległe, najważniejszym dokumentem planistycznym, *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*. Jednocześnie zagospodarowanie przestrzenne, a przede wszystkim jakość przestrzeni publicznej były przedmiotem wspomnianych

warsztatów strategicznych w połowie 2008 roku oraz przeprowadzonych w połowie roku 2009 następnym badaniach socjologicznych. W miarę zbliżania się do zakończenia pracy nad Studium, powrócono do dyskusji z mieszkańcami i Radą Miasta nad założeniami dalszych kierunków rozwoju i związanych z nimi priorytetami inwestycyjnymi. Nie obejmowały one szczegółowej problematyki społecznej, która została wyodrębniona ze *SRMP* w opracowanym w połowie 2008 roku dokumencie pod nazwą: *Strategia rozwiązywania problemów społecznych*.

Końcowy etap prac nad aktualizacją *SRPM* rozpoczął się we wrześniu 2009 przedstawieniem *Raportu o stanie miasta* oraz omówieniem efektów oceny realizacji *Strategii rozwoju miasta Puszczkowa na lata 2004 - 2013* oraz *Planu rozwoju lokalnego miasta Puszczkowo na lata 2005-2014* (załącznik 1 i 2). W dniu 20 października 2009r. odbyły się ostatnie warsztaty strategiczne z udziałem mieszkańców, przedstawicieli Rady Miasta, Urzędu Miejskiego w Puszczkowie przy wsparciu konsultanta ze Stowarzyszenia Partnerzy dla Samorządu, które zakończyły ponad dwuletni proces modyfikacji strategii.

Większość problemów związanych z realizacją strategii wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania potrzeb. W przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat celów i programów realizacyjnych, ułatwiający zrozumienie ich zasadności. W obecnej edycji *SRMP* zrezygnowano z kart projektów przyjmując, że zastąpi je rozpisanie zadań inwestycyjnych w *Wieloletnim planie inwestycyjnym (WPI) na lata 2010-2018*. Dlatego duży nacisk położono przede wszystkim na uzasadnienie wszystkich programów i działań w sferze społecznej.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

Podstawowymi narzędziami wspomagającymi proces planowania strategicznego są: wyniki badań społecznych, analizy otoczenia zewnętrznego oraz silnych i słabych stron. Zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku miasta Puszczkowa) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych przyjęło nazwę analizy SWOT. Nazwa pochodzi z języka angielskiego i oznacza: S – Strengths (silne strony), W – Weaknesses (słabości), O - Opportunities (możliwości), T – Threats (zagrożenia). Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

W Puszczkowie skoncentrowano się na ocenie wewnętrznych zasobów gminy, jej atutów i problemów, przyjmując z definicji, że zewnętrzne ograniczenia związane są z położeniem geograficznym, obowiązującym w Polsce systemem legislacyjnym, poziomem rozwoju gospodarczego, czy też stanem finansów publicznych, które trzeba brać pod uwagę ale na zmianę których Miasto nie ma większego wpływu.

Pierwszą analizę SWOT przeprowadzono w roku 2002. Po 5 latach poddano ją weryfikacji, którą przeprowadzili pracownicy urzędu. Po raz ostatni wprowadzono w dotychczasowych ustaleniach zmiany podczas warsztatów strategicznych w październiku 2009. Analizie poddano cztery najważniejsze obszary działalności gminy:

- infrastrukturę i warunki życia mieszkańców
- rozwój gospodarczy
- oświatę, kulturę, wychowanie i sport
- zdrowie, pomoc społeczną i bezpieczeństwo publiczne.

INFRASTRUKTURA

WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Silne strony	Braki, problemy
Korzystne położenie w Aglomeracji Poznańskiej, bliskość węzła autostrady A-2	Coraz bardziej uciążliwe połączenie drogowe z Poznaniem
Linie autobusowe do Poznania obsługiwana przez dwie firmy (Nowa linia autobusowa do Rogalinka)	Zbyt małe nasycenie połączeń autobusowych, brak kursów w obrębie miasta małych busów pasażerskich
Pełne zwodociągowanie i dostęp do kanalizacji. Miasto w obszarze działania firmy AQUANET.	Bardziej zaawansowana kanalizacja deszczowa na wielu ulicach i kompleksowego systemu odwodnienia w mieście
Pełny dostęp do sieci gazowej	Ciągle duża liczba kotłowni węglowych powodujących zanieczyszczenie powietrza
Zmodernizowana główna ulica miasta, nowe miejsca parkingowe, zwiększająca się liczba utwardzonych ulic	Ponad 40 % nieutwardzonych ulic w mieście
Dobiegająca końca przebudowa centrum handlowego miasta (Rynek)	Brak terenów pod nowe inwestycje miejskie i budownictwo komunalne
Ocieplone i otynkowane budynki szkół w Puszczkowie	Potrzeba zakończenia adaptacji budynków dawnej szkoły oraz przedszkola nr 1
Rozpoczęta budowa przystani kajakowej nad Wartą	Brak spójnej, zewnętrznej i wewnętrznej koncepcji zagospodarowaniem brzegów Warty

Zmodernizowane, energooszczędne oświetlenie	Braki w oświetleniu niektórych ulic
Wysokiej jakości prywatne budownictwo mieszkaniowe	Zły stan techniczny domów komunalnych, mała liczba mieszkań komunalnych, brak mieszkań socjalnych
Powiększenie majątku komunalnego o grunty wykupywane od PKP, dom powojkowy na Starym Puszczkowie i dom w centrum miasta	Brak parkingów przy dworcach PKP, brak funduszy na remont majątku komunalnego
Dobiegająca końca procedura opracowywania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Puszczkowo	Duże obszary miasta bez miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Wykonana analiza i wyniki dyskusji w trakcie warsztatów strategicznych przeprowadzonych we wrześniu 2007r. pozwoliły na zidentyfikowanie najistotniejszych problemów w sferze infrastruktury technicznej. W porównaniu do problemów sformułowanych w roku 2002 widać postęp w budowie infrastruktury drogowej. W dalszym ciągu duże zastrzeżenia budzi jakość usług komunalnych kontraktowanych przez miasto oraz nierozwiązane są potrzeby społeczne wynikające z braku budownictwa komunalnego i socjalnego oraz polityki wobec mieszkańców, którzy posiadali kiedyś tzw. przydziały mieszkaniowe w prywatnych domach.

Puszczkowo jest bardzo atrakcyjnym miejscem zamieszkania. Postrzegane jest tak zarówno przez mieszkańców jak i osoby zainteresowane zakupem działek rezydencjonalnych w okolicach Poznania. Potwierdzają to ceny działek budowlanych na terenie miasta. Szczególnie atrakcyjne położenie w sąsiedztwie wspaniałych lasów i jednoczesna bliskość Poznania, to ogromne atuty dla każdej tu zamieszkującej osoby. Jest również atrakcyjne dla przyjezdnych gości, którzy poszukują aktywności fizycznej i czynnego relaksu na świeżym powietrzu. Miasto nie posiada wielu terenów umożliwiających rozwój. Pozostałe w dyspozycji grunty przeznaczone są głównie pod inwestycje o funkcji rekreacyjno- turystycznej.

ROZWÓJ GOSPODARCZY

Silne strony	Braki, problemy
Bliskość dużego miasta wojewódzkiego	Charakter miasta sypialni, w którym nie planowano oddzielnych stref rozwoju gospodarczego
Lokalizacja zjazdu z autostrady A2	Niedrożne połączenie drogowe z Poznaniem
Dostępność mediów (prąd, woda, gaz)	Niewystarczająca baza obsługi ruchu rekreacyjnego
Możliwości obsługi ruchu targowego oraz konferencyjnego	Zły stan dróg i niewystarczająca sieć dróg utwardzonych
Stały wzrost liczby ludności	Brak stacji benzynowej
Rozwinięta baza sportowa, wypoczynkowa i gastronomiczna	Brak możliwości rozwoju sieci telefonii komórkowej
Tradycje letniska podmiejskiego, istniejące zainwestowanie turystyczne	Brak terenów pod inwestycje i budownictwo
Duża liczba zarejestrowanych prywatnych środków transportu	Brak rozwiniętej sieci usług transportowych w ramach miasta i z gminami ościennymi

Możliwość rozwoju nowych usług na Rynku miasta	Brak kafejek, barów, szerszej oferty usług gastronomicznych i rozrywkowych
Realizacja wykupu gruntów prywatnych pod drogi, porządkowanie stanu własnościowego gruntów w mieście	Małe możliwości wyegzekwowania należności z tytułu rent planistycznych i opłat adjacencckich, wysokie koszty wykupów dróg

Miasto Puszczkowo ze względu na swój willowy i swego czasu letniskowy charakter posiada korzystne warunki do rozwoju usług dla ludności. W planach rozwoju gospodarczego przewiduje się głównie rozwój handlu oraz usług medyczno-rehabilitacyjnych i rekreacyjno – turystycznych. Obserwowany jest także rozwój usług projektowych i budowlanych. W Puszczkowie brakuje terenów, które mogą być przeznaczone pod większe inwestycje oraz rozwój budownictwa jednorodzinne. Jest to element, który będzie ograniczał rozwój miasta i utrwalał jego istniejący charakter. W zabudowie typowo jednorodzinnej jest jednak szansa na rozpropagowanie nieuciążliwej działalności pensjonatowej. Inną potencjalnie istniejącą możliwością jest wykształcenie bazy noclegowej oraz obsługi ruchu konferencyjnego związanych silnie z rozwojem Aglomeracji Poznańskiej. Jest to kierunek, który może wykorzystać naturalne zasoby Puszczkowa, a nie obciąży istotnie środowiska naturalnego. Brakuje pewnej oferty związanej z zaspokojeniem potrzeb rozrywki dla młodzieży, jak również potrzeb osób zmotoryzowanych, np. stacji benzynowej. W tego typu kwestiach władze samorządowe mogą jedynie stwarzać warunki do rozwoju niektórych usług. Ich rozwiązanie dyktują warunki rynkowe i przedsiębiorczość prywatnych podmiotów gospodarczych. Nerozwiązanym, a rzutującym na tempo rozwoju gospodarczego, problemem jest zjawisko braku zameldowania osób prowadzących działalność gospodarczą poza Puszczkowem, co zdecydowanie obniża dochody miasta z tytułu braku wpływów z Podatku PIT i rzutuje na wysokość budżetu i działania prorozwojowe samorządu.

OŚWIATA, WYCHOWANIE, KULTURA I SPORT

Silne strony	Braki, problemy
Rozwinięty system oświaty (dwie szkoły podstawowe, dwa gimnazja, liceum ogólnokształcące i dwie prywatne szkoły językowe)	Brak sal lekcyjnych w szkołach podstawowych i gimnazjach pomimo spadku liczby uczniów w mieście (obniżenie się dochodów z subwencji oświatowej)
Trzy niepubliczne przedszkola	Brak żłobka
Aktywne kluby sportowe i organizacje pozarządowe o profilu sportowym	Zbyt duża liczba uczniów w stosunku do wielkości i możliwości organizacyjnych wykorzystania sal gimnastycznych
Szlaki turystyczne	Brak większej liczby ścieżek rowerowych i ścieżek edukacyjnych na terenie miasta
Muzeum Arkadego Fiedlera	Brak miejsc parkingowych w pobliżu Muzeum
Czytelnictwo na stałym, wysokim poziomie. Duża aktywność edukacyjna i kulturalna Biblioteki Miejskiej	Brak miejsca w bibliotece na magazyn książek
Salon Artystyczny- Centrum Animacji Kultury Szeroka oferta kulturalna, zajęć artystycznych i imprez dla dzieci i młodzieży	Brak specyficznej oferty edukacyjno-kulturalnej dla osób starszych
Zwiększająca się liczba zajęć poszerzających	Brak świetlic w budynkach SP nr 2 oraz obu

ofertę szkół	gimnazjów.
Orlik -2012 – nowa bogata oferta zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży	Brak boiska do piłki nożnej przy SP nr 2
Istniejące tereny pod inwestycje o funkcji usług sportowo- rekreacyjnych	Brak Miejskiego Ośrodka Sportu Turystyki i Rekreacji lub innego podmiotu zarządzającego usługami sportu i rekreacji na terenach miejskich
Nowa, prywatna sala koncertowa na 150 miejsc	Brak miejsc parkingowych na terenie posesji i w pobliżu Małej Filharmonii

Brak domu kultury przez wiele lat uniemożliwiał rozwój oczekiwanych działań kulturalnych i społecznych. Remont Pałacu Ślubów i wykorzystanie budynku jako „Salonu Artystycznego” pozwoliły na przygotowanie pierwszego kompleksowego programu wydarzeń artystycznych pod nazwą Puszczkowska Jesień Kulturalna. Od września 2009 sytuacja diametralnie zmieniła się. Adaptacja budynku dawnej szkoły podstawowej przy ul. Wysokiej pozwoliła na rozszerzenie aktywności Biblioteki Miejskiej i stworzenie Centrum Animacji Kultury z szeroką ofertą zajęć artystycznych i imprez kulturalnych.

Samorząd we współpracy z podległymi jednostkami i organizacjami pozarządowymi stara się zapewnić bogaty program sportowy i edukacyjno-kulturalny przez cały rok. Mimo to brakuje w dalszym ciągu zorganizowanych i bezpiecznych form zagospodarowania czasu w formie codziennej oferty, szczególnie dla młodzieży w wieku gimnazjalnym i licealnym. Są to elementy, na które położony został istotny nacisk w planowaniu programów i działań strategicznych.

ZDROWIE, POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO

Silne strony	Braki, problemy
Istnienie posterunku policji od 2001 roku	Duża liczba liczby kradzieży samochodów
Duża liczba działań prewencyjnych w szkołach przy współpracy policji (np. <i>Z Pyrkiem bezpiecznie</i>)	Narkotyki pojawiające się na terenie szkół
Porozumienie o współpracy straży miejskiej i policji	Nasilające się akty wandalizmu, zmniejszone poczucie bezpieczeństwa publicznego
Szpital na terenie miasta i dobrze zorganizowana podstawowa opieka zdrowotna	Ubożenie części mieszkańców i brak możliwości bezpłatnego zabezpieczenia opieki domowej i świadczeń rehabilitacyjnych
Przynależność Puszczkowa do <i>Związku Międzygminnego Selekt</i> . Sprawnie działający system segregacji workowej.	Brak systemowych rozwiązań w gospodarce odpadami w ramach Związku i brak miejsca na składowiskach odpadów.
Wielu miłośników psów w mieście, dobra opieka weterynaryjna, system elektronicznej identyfikacji zwierząt	Nierozwiązany problem psów biegających bezpańsko i problem zanieczyszczania miasta przez psy
Dobrze zorganizowany system pomocy społecznej i wsparcia finansowego najuboższych	Bezdomność i grożące eksmisje z tytułu przejmowania własności przez innych właścicieli
Adaptacja nowych pomieszczeń dla MOPS-u	Brak dobrych świetlic socjoterapeutycznych
Aktywna działalność Caritas na terenie obu parafii	Ubożenie części społeczeństwa
Jakościowe badania społeczne pozwalające na zaplanowanie działań interwencyjnych	Brak długookresowej polityki mieszkaniowej rozwiązującej problemy najuboższych

Puszczkowska społeczność jest coraz bardziej spolaryzowana. Ograniczony obszar administracyjny i związany z tym deficyt gruntów powoduje, że działki budowlane w Puszczkowie są coraz droższe. Na kupno ich i budowę domów stać ludzi o bardzo wysokich dochodach. Istnieje coraz większa różnica statusu ekonomicznego pomiędzy osobami osiedlającymi się a starszym pokoleniem osób zamieszkałych w mieście w latach 50-80 ubiegłego wieku. Miasto z jednej strony uważane jest za miejsce o wysokim standardzie zamieszkania, z drugiej nie może zaspokoić oczekiwań najuboższych, nie ma możliwości zapewnienia mieszkania socjalnego. Powiększa się zjawisko bezdomności i korzystania z pomocy społecznej wśród lokatorów z tzw. szczególnego trybu najmu, którzy w wyniku zmiany własności pozostają bez dachu nad głową.

Mimo wielu przedsięwziętych interwencji w dalszym ciągu pojawiają się w mieście problemy z utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa. Potrzebne są dalsze działania prewencyjne i współdziałanie policji, straży miejskiej oraz samych mieszkańców.

Zdarzają się również sytuacje wykluczania z życia społecznego ludzi o niższym statusie społecznym. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia jest ważnym zadaniem dla władz samorządowych. W dużej mierze jest to zależne od zmiany świadomości lokalnej społeczności, która zechce się włączyć w rozwiązanie tych problemów. Pozytywnym wydarzeniem ostatnich miesięcy 2009 roku jest przekazanie Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej wyremontowanych pomieszczeń w budynku dawnej szkoły przy ul. Wysokiej.

Poniżej przedstawiono listę haseł i pomysłów, które zostały zgłoszone przez mieszkańców w czasie warsztatów strategicznych w dniu 25 września 2007r. i były brane pod uwagę w procesie modyfikacji strategii: Po dwóch latach widać, że niektóre z nich zostały już zrealizowane, inne znajdują swoje miejsce w następnych programach strategicznych i operacyjnych.

- **Bezpieczeństwo:**
 - poprawa skuteczności działania straży miejskiej (patrole w dni wolne, wskaźniki skuteczności, rowery),
 - poprawa skuteczności działania policji (rotacyjna wymiana funkcjonariuszy, szkolenia),
 - wspólna praca straży i policji,
 - zwiększenie liczby patroli policyjnych,
 - polepszenie kontaktu dzielnicowych z mieszkańcami,
 - wprowadzenie programu *pies na uwięzi*,
 - kontrola sprzedaży alkoholu,
 - dozór sąsiedzki,
 - monitoring wizyjny miasta.
- **Ochrona środowiska**
 - edukacja ekologiczna od przedszkola,
 - okresowe akcje „sprzątanie świata”,
 - segregacja workowa, likwidacja kontenerów,
 - podatek „śmieciowy”,
 - wywóz liści w workach
 - zakaz palenia ognisk na terenie posesji,
 - monitoring „gniazd śmieciowych”,
 - miejska kompostownia dla liści i trawy,

- sprzątanie zastępcze posesji z obciążeniem właściciela,
 - więcej koszy na śmieci,
 - sprzątanie terenów przez aresztantów,
 - kontrola opału w piecach,
 - konkurs na zagospodarowanie zakola warty,
 - inwentaryzacja i plan zagospodarowania zieleni miejskiej,
 - wyprowadzenie tirów poza miasto,
 - częstszy wywóz śmieci ponadnormatywnych,
- **Transport**
 - utwardzanie ulic,
 - oznakowanie ulic,
 - pozostawienie ulic piaszczystych (charakter okolicy),
 - budowa ścieżek rowerowych,
 - tradycyjne oznakowanie ulic,
 - zakazy postoju na wąskich uliczkach,
 - szynobus do poznania,
 - współpraca z luboniem i mosiną w zakresie transportu zbiorowego,
 - transport do centrum poznania (nie tylko na Dębiec),
 - modernizacja ulicy Gołębiej,
 - ograniczenie stawiania nowych sygnalizatorów świetlnych,
 - częstsze kontrole drogowe,
 - miejsca parkingowe dla firmy na działce tej firm – obowiązkowo,
 - połączenie nocne z poznaniem,
 - określenie zasad partycypacji mieszkańców przy budowie dróg,
 - koncepcja kanalizacji deszczowej miasta,
 - parkingi buforowe dla przyjezdnych na obrzeżach miasta,
- **Sprawy społeczne**
 - system przydzielania mieszkań,
 - dostęp do informacji o organizacjach wspierających ludzi wykluczonych społecznie,
 - informacja o domach dziennego pobytu dla ludzi starszych,
 - utworzenie stowarzyszenia abstynentów dla pomocy ludziom wykluczonym społecznie (alkoholizm),
 - edukacja społeczna w zakresie narkotyków,
 - budowa mieszkań socjalnych,
- **Edukacja, kultura, sport i rekreacja**
 - uniwersytet trzeciego wieku,
 - rozwiązanie problemów lokalowych sp 2 (np. wykorzystanie starej szkoły lub liceum),
 - filia wyższej szkoły artystycznej,
 - doskonalenie nauczycieli,
 - doradztwo zawodowe w szkołach,
 - e-szkoła,
 - utworzenie ośrodka kultury,
 - sala kinowa (widowiskowa),
 - centrum sportowo-kulturalno-rekreacyjne zamiast hali sportowej,
 - place zabaw w centrum,
 - wypożyczalnie rowerów i ścieżki rowerowe,

- organizacja zielonych szkół,
- wykupienie zakola Warty,
- utworzenie klubów podróżnika,
- aktywizacja Arki Noego jako wizytówki miasta,
- chór amatorski.
- koła zainteresowań,
- powołanie UKS,
- zajęcia pozalekcyjne,
- małe pokazy mody, rodzinne rajdy samochodowe, cykliczne imprezy miejskie.

3. STRUKTURA STRATEGII – PROGRAMY STRATEGICZNE

3.1 Struktura strategii

Struktura Strategii zorientowana jest na wyznaczenie celów strategicznych w taki sposób, by można było bez trudu wskazać środki realizacji poszczególnych celów. Ponieważ jej modyfikacja prowadzona jest w kolejnym okresie programowania Unii Europejskiej, w swej strukturze musi również odwoływać się do otoczenia zewnętrznego, szczególnie do priorytetów wyznaczonych w *Wojewódzkim Regionalnym Programie Operacyjnym (WRPO) na lata 2007-2013*. W swoich założeniach powinna być więc dokumentem wspomagającym przy ubieganiu się o środki z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego* czy programów wspólnotowych.

Inwestycje współfinansowane ze środków strukturalnych UE w ramach Priorytetu II: Infrastruktura komunikacyjna, czy Priorytetu III: Środowisko Przyrodnicze praktycznie nie przewidują, poza projektami kluczowymi, środków dla małych gmin. Dokumenty kierunkowe *WRPO* wyraźnie wskazują, iż po to by mieć jakąkolwiek szansę na uzyskanie dofinansowania, planowane inwestycje muszą wynikać z planów rozwoju jednostek samorządu terytorialnego spójnych z dokumentami strategii rozwoju gminy i nadrzędnych jednostek samorządu terytorialnego.

Misja gminy określa, jaki powinien być kierunek rozwoju gminy w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Zaktualizowana *SRMP* jest zorganizowana na kilku poziomach i w swoich zasadniczych założeniach nie różni się od innych strategii rozwoju. Została w 2009 r. poprzedzona *Raportem o stanie miasta Puszczkowo*

Struktura *Strategii* przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi misja. Dalej wyróżniono niższe poziomy planowania

takie jak:

- cele strategiczne,
- programy strategiczne,
- projekty realizacyjne,
- zadania do wykonania.

Cele strategiczne wynikają bezpośrednio z misji. Definiują kierunki rozwoju gminy, pozwalając jednocześnie na zachowanie jasnego podziału strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w jej misji. Z kolei **programy strategiczne** są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia czy działaniami samorządu. **Projekty realizacyjne** to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu aktualizowanej co dwa lata *Strategii rozwoju*. Każdy projekt opatrzone krótkim opisem, w którym przedstawiono uzasadnienie jego wyboru i spodziewane efekty spodziewane w wyniku jego realizacji. Poniżej przedstawiono opis poszczególnych elementów projektu:

- cel realizacji projektu – zwięzłe określenie co przyniesie realizacja danego projektu. O ile to możliwe – cel realizacji powinien być przedstawiony w postaci mierzalnej, podobnie jak opisane poniżej - miary wykonania projektu,
- źródła finansowania - podano nazwy funduszy lub jednostek, z których możliwe jest otrzymanie środków na realizację projektu lub których pomoc jest możliwa (jako nakład rozumiano również pomoc techniczną i merytoryczną),
- wykonawca – to jednostka bezpośrednio wykonująca poszczególne zadania
- czas realizacji - w przybliżeniu przewidywany okres realizacji projektu w latach,
- miary wykonania projektów - określają wartości, które pozwolą co roku, lub okresowo, sprawdzić jakie są postępy w realizacji poszczególnych zadań oraz czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie Strategii. Jeżeli postępy nie będą zadowalające, staną się podstawą analizy przyczyn i ewentualnych korekt lub podjęcia działań zaradczych. Miary bywają bardzo różne w zależności od charakteru projektu i proponowanych w nim zadań. Możemy wskazać:
 - *miary wykonania (produktu)*: wskaźniki liczbowe, np. liczba kilometrów kolektora, liczba przyłączy kanalizacyjnych, liczba wytyczonych szlaków turystycznych i ich długość, liczba przeprowadzonych szkoleń czy zajęć itd.
 - *miary procesu*: sam fakt zaistnienia jakiegoś zjawiska (np. powstanie biura obsługi, wydanie folderu, powstanie strony www),
 - *wskaźniki mierzące odległe rezultaty i oddziaływania*: wyrażone przeważnie w postaci typowych wskaźników statystycznych np. liczba wypożyczeń per capita, gęstość transportu na 1 km², wskaźnik bezrobocia etc.

Dobierano wskaźniki w miarę uniwersalne, stosowane w statystyce publicznej, tak aby można je było porównać w czasie i zestawiać z osiągnięciami różnych gmin. Lepsze jest znalezienie jednego lub dwóch stałych, powszechnie używanych wskaźników niż posiadanie dużej liczby wskaźników bez możliwości porównania.

Wskaźniki powinny zostać dobrane zgodnie z celami strategicznymi, w celu:

- mierzenia kosztów i efektywności wykorzystania zasobów,
- mierzenia rezultatów osiągniętych w wyniku wykonania danej usługi czy działania,
- mierzenia jakości - poziomu zadowolenia odbiorców,
- zapewnienia równego dostępu do wyników,
- mierzenia rezultatów w czasie (śledzenia zmian w kolejnych latach),
- mierzenia rezultatów w przestrzeni (śledzenia różnic rozwoju pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego).

W pracy nad przygotowaniem programów i projektów uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego. Kluczowym elementem w przygotowaniu strategii rozwoju gminy jest oczywiście planowanie, ale o sukcesie realizacji strategii decyduje sposób jej wdrożenia. Ponieważ większość problemów związanych z realizacją strategii wynika z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć przejrzysty schemat programów i projektów realizacyjnych ułatwiający zrozumienie ich zasadności.

3.2. Otwarty charakter planowania strategicznego

Ważne by pamiętać, iż *SRMP* jako dokument kierunkowy pełni funkcję jedynie drogowskazu w realizacji przedsięwzięć gminy. Dlatego wyodrębnionych programów i zaproponowanych projektów nie należy uważać za zamknięte, przeciwnie, wraz ze zmieniającymi się warunkami wewnętrznymi i zewnętrznymi należy rozważać możliwość aktualizowania i poszerzania *Strategii*, na każdym poziomie planowania. Wprowadzane w miarę potrzeby zmiany i korekty umożliwią utrzymanie jej aktualności przez szereg następujących lat.

3.3 Założenia i kryteria przyjęte w czasie prac nad identyfikacją projektów do Strategii Rozwoju Miasta Puszczkowa

W czasie spotkania warsztatowego oraz późniejszych konsultacji pracowano w oparciu o poniższe założenia:

1. Wybrane, proponowane projekty spełniają najpilniejsze potrzeby społeczności lokalnej, takie jak:
 - inicjowanie i wspieranie rozwoju społecznego i gospodarczego,
 - ochrona zasobów środowiska naturalnego, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju,
 - przeciwdziałanie najdotkliwiej odczuwalnym problemom społecznym, w tym likwidacja patologii społecznych,
 - zaspokojenie potrzeb grup wymagających ukierunkowanych działań – dzieci, chorych, osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Wybrane projekty mogą być związane z obligatoryjnymi, bieżącymi zadaniami samorządu, ale nie ograniczają się tylko do takich zadań.

Zaproponowane zostały następujące kryteria, które automatycznie predysponowały projekt do włączenia do *SRMP*:

1. projekt odpowiada projektom zgłoszonym do *Strategii Rozwoju Województwa* oraz *Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego*,
2. projekt jest zgodny z działaniami inicjowanymi przez inne związki/organizacje do których należy Puszczkowo (np. *Związek Międzygminny Selekt*, *Radę Aglomeracji Poznańskiej*, *Stowarzyszenie Gmin Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego*,
3. projekt jest już rozpoczęty,
4. finansowanie projektu zostało zaplanowane w *Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2010-2015*,

5. prawdopodobne jest uzyskanie dofinansowania na realizację projektu ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim z funduszy UE,
6. projekt był zamieszczony w *Strategii Rozwoju* z roku 2004 i nie został w pełni zrealizowany lub jego realizacja była przewidziana po roku 2009,
7. projekt został zatwierdzony do realizacji w innych programach sektorowych obowiązujących w Puszczkowie,
8. realizacja projektu będzie najbardziej efektywna z punktu widzenia analizy SWOT.

W trakcie planowania projektów uczestnicy warsztatów i spotkań konsultacyjnych zastanawiali się nad realnymi szansami na ich wdrożenie. Dyskutowali o tym, jakie działania mogą decydować o powodzeniu przedsięwzięcia i czego, już na etapie planowania, należy się wystrzegać, by nie dopuścić do porażki.

4. DEKLARACJA MISJI I CELE STRATEGICZNE

4.1. Misja

Misja określa, jaki powinien być wizerunek miasta w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Jest sentencją, która najlepiej definiuje główne kierunki działania, wskazując jednocześnie priorytety działalności w najbliższych latach. Misja powinna być najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Ponieważ charakter miasta w ciągu ostatnich lat nie uległ zmianie i nie ma powodów do wyznaczania nowego kierunku rozwoju strategicznego, dlatego wydaje się iż utrzymanie misji w nieznacznie zmienionej formie, w porównaniu z pierwszą strategią rozwoju miasta, jest całkowicie uzasadnione.

Na podstawie analizy silnych stron oraz braków i problemów, a także biorąc pod uwagę wszystkie zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Puszczkowa, sformułowano następującą deklarację:

Puszczkowo to „miasto – ogród” zapewniające dbałość o środowisko naturalne i wysoką jakość życia mieszkańców.

Trudno oczekiwać, że wszystkie zaproponowane w strategii projekty zostaną zrealizowane, że starczy środków na zaspokojenie i zrealizowanie wszystkich potrzeb mieszkańców. Zawsze trzeba wybierać te, które są najważniejsze dla społeczności. Puszczkowska misja wyraźnie wskazuje, że najpilniej powinny być realizowane projekty, które bezpośrednio wpłyną na podniesienie jakości życia i wspomogą procesy wdrożenia w Puszczkowie koncepcji Miasta-ogrodu. Z zaproponowanej misji wynika, że jedną z największych wartości Puszczkowa jest środowisko naturalne, a głównym priorytetem jest utrzymanie zielonego, rekreacyjnego charakteru miasta oraz zaproponowanie mieszkańcom takiej organizacji życia, która zapewni im zarówno oczekiwaną estetykę otoczenia jak i wysoką jakość usług społecznych.

4.2. Cele strategiczne

W rezultacie przeprowadzonych warsztatów strategicznych, z szerokim udziałem : mieszkańców, pracowników Urzędu Miejskiego w Puszczkowie i podległych mu jednostek, radnych, oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych i wielu innych instytucji i przedsiębiorstw, utrzymano oba strategiczne cele rozwoju miasta Puszczkowa z roku 2004.

I. MIASTO-OGRÓD

II. ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW

W przypadku Puszczkowa cele strategiczne bezpośrednio nawiązują do sformułowań zawartych w misji, co dodatkowo potwierdza logiczne powiązania wewnątrz strategii.

Realizacja programów, prowadząca do osiągnięcia celów, szczególnie tych związanych z podniesieniem jakości życia mieszkańców w mieście, będzie zmierzała do ich spełnienia, do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w misji. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawiciele społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko listą życzeń i dokumentem opisującym marzenia o przyszłości, ale od momentu zatwierdzenia stanie się podstawą pracy personelu zarządzającego i kierującego usługami, dokumentem ustalającym hierarchię ważności zadań i określającym spodziewany czas ich realizacji.

Uzasadnienie wyboru powyższych celów jest następujące:

I. MIASTO-OGRÓD

Puszczkowo jest miastem zamkniętym, nie posiada już dużej możliwości rozwoju przestrzennego: nie ma gruntów inwestycyjnych czy znacznych obszarów, które mogłyby być przeznaczone pod budownictwo jednorodzinne. Zadaniem strategicznego planu rozwoju Puszczkowa jest więc poprawa istniejącego stanu zagospodarowania poszczególnych terenów mieszkaniowych i komunalnych w oparciu o istniejące zasoby. W ramach pierwszego celu strategicznego znalazły się programy związane głównie z potrzebą podniesienia atrakcyjności różnych części miasta dla poszczególnych grup mieszkańców. Ważnymi projektami, których podjęcie nawiąże do zapisów Misji będą: poprawa estetyki i zagospodarowania terenów publicznych, egzekwowanie dbałości o prywatne posesje i przede wszystkim wdrożenie całościowej koncepcji inwentaryzacji i urzędzenia zieleni miejskiej.

Otoczenie Wielkopolskiego Parku Narodowego, zasoby przyrodnicze oraz walory krajobrazowe terenu, do niedawna sprzyjały jeszcze rozwojowi funkcji letniskowych Puszczkowa. Wartość rekreacyjna Puszczkowa jest w dalszym ciągu jedną z jego najmocniejszych stron. Dlatego korzystanie z zasobów naturalnych powinno postępować równolegle i w sposób zrównoważony z realizacją głównego założenia misji, którym jest podnoszenie jakości życia mieszkańców. Przewiduje się więc wspieranie wszelkich inicjatyw i działań zmierzających do rewitalizacji starej zabudowy miasta, uporządkowania terenów, w tym również terenów spacerowych, wykorzystania brzegu Warty jako głównego ciągu rekreacyjnego w mieście.

II. ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW

Gospodarze miasta zdają sobie sprawę z faktu, iż pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną jest dziś postrzegane jako jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych. Pełna infrastruktura techniczna oznacza podłączenie każdego gospodarstwa domowego do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, zaopatrzenie w źródło energii cieplnej, czy też gęstą i o dobrej jakości sieć dróg. Pod pojęciem tym kryją się

także nowoczesne potrzeby nie związane w żaden sposób z kompetencjami samorządu np. pełna telefonizacja, dostęp do światłowodu i rozwój sieci internetowej a także budowa sieci telefonii komórkowej. W Puszczkowie, w większości zapewniono już dostęp do mediów, praktycznie zakończona została budowa kanalizacji, która była najważniejszą w minionych latach potrzebą w zakresie infrastruktury komunalnej. Kolejnym zadaniem, które będzie realizowane w najbliższych latach jest utwardzanie dróg i budowa kanalizacji deszczowej oraz zakończenie zagospodarowania centrum miasta - głównie płyty Rynku.

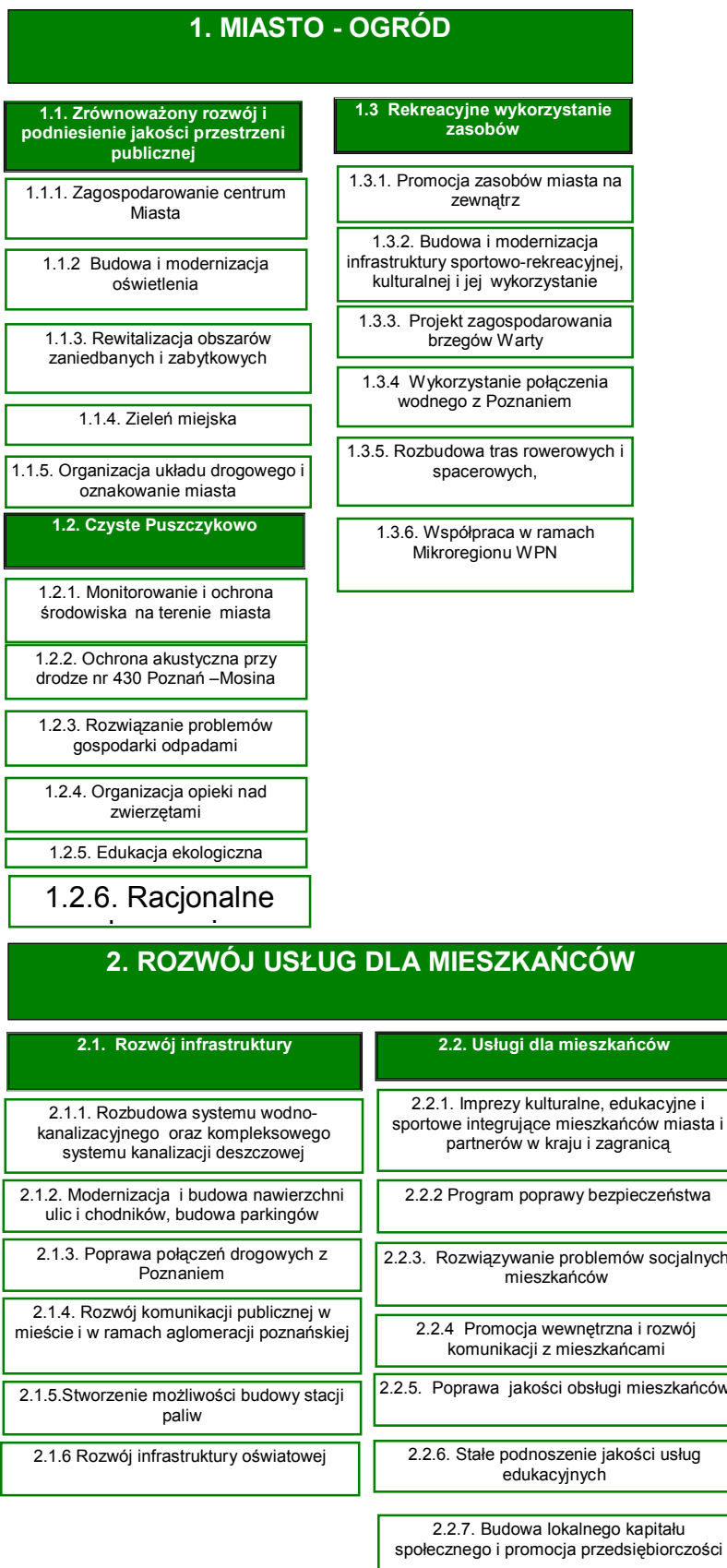
Nowoczesne rozwiązania związane z rozwojem infrastruktury powinny być ściśle związane z wdrażaniem ekologicznych technologii i dbałością o środowisko – tym sposobem miasto, decydując się na inwestycje infrastrukturalne nie tylko zapewni życie na wyższym poziomie, ale także w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu.

Zaspokojenie podstawowych potrzeb z zakresu poprawy jakości infrastruktury technicznej, głównie dróg jest z pewnością najważniejszym oczekiwaniem mieszkańców. Na obecnym poziomie rozwoju społeczeństwa nie wystarczającym jednak do zapewnienia dostatecznego komfortu życia. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług publicznych, takich jak usługi zdrowotne, bezpieczeństwo, opieka społeczna, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja. Dla społeczności lokalnej bardzo ważny jest także dialog z miejscowymi władzami samorządowymi, które zostały powołane do reprezentowania interesów mieszkańców.

Należy podkreślić, że w przypadku Puszczkowa oczekiwania dotyczące dostępności i odpowiedniego poziomu świadczenia tych usług są szczególnie duże ze względu na wysokie aspiracje i świadomość mieszkańców. Projekty zaproponowane w ramach opisywanego celu strategicznego skierowane są do kilku grup mieszkańców. Po części były realizowane już wcześniej. Zostały ponownie wpisane do dokumentu strategii w celu podkreślenia ich wagi w zapewnianiu wysokiej jakości usług i potrzebie rozwiązania problemów społecznych.

4.3. Schemat budowy strategii

5. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

5.1. Opisy programów i projektów w celu strategicznym nr I

I. MIASTO - OGRÓD

1.1. Zrównoważony rozwój i podniesienie jakości przestrzeni publicznej

Koncepcja miasta-ogrodu, którą można wdrożyć na terenie Puszczykowa wymaga działań w bardzo wielu kierunkach. Projekty zaproponowane w ramach programu 1.1. bardzo często będą uzupełniane przez działania podejmowane w innych programach strategicznych. Realizacja programu odwołująca się do zasad zrównoważonego rozwoju powinna być jednak elementem kluczowym w realizacji całości koncepcji.

1.1.1. Zagospodarowanie centrum Miasta

Cel projektu:

1. Zwiększenie atrakcyjności miasta
2. Stworzenie integracyjnej przestrzeni publicznej

Zapisy tego projektu zostały uszczegółowione w ramach Koncepcji Programowo-Przestrzennej Zagospodarowania Centrum Miasta Puszczykowa. Prace nad wdrożeniem koncepcji są w trakcie wykonania i są jednym z głównych elementów realizacji rozwoju architektury miejskiej. Przyczynią się do powstania ścisłego, a trakcyjnego centrum spełniającego funkcje usługowo-handlowe. Zakończenie inwestycji jest możliwe tylko dzięki połączeniu zaangażowania kapitału prywatnego i środków z budżetu miasta. Finalizowanie realizacji projektu jest dowodem na powiązanie celów strategicznych z bieżącymi decyzjami władz miasta.

Zadania do wykonania:

1. Zagospodarowanie Rynku i ul. Kościelnej – parkingi, mała architektura, zieleń
 2. Realizacja zagospodarowania przestrzeni pomiędzy budynkiem apteki a budynkiem policji, parking
 3. Dokończenie budowy kompleksu obiektów o funkcji usługowej lub usługowo-mieszkalnej wraz z małą architekturą
 4. Rewitalizacja i aktywizacja terenów sportowo-rekreacyjnych byłego MOSIR przy ul. Kościelnej
 5. Aktywizacja terenów sportowo rekreacyjnych przy Szkole Podstawowej nr 1
 6. Przygotowanie koncepcji i budowa hali sportowej
- **Przewidywany czas realizacji:** 2010-2018
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta, dzierżawcy gruntów, inwestorzy zewnętrzni
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych we współpracy z inwestorami prywatnymi

Miary wykonania projektu:

- Liczba punktów usługowych w rejonie centrum
- Wysokość nakładów inwestycyjnych na zagospodarowanie Centrum
- Liczba miejsc parkingowych w rejonie ulicy Poznańskiej i Kościelnej
- Liczba nowopowstałych budynków
- Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych
- Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i edukacji
- Liczba nowych ofert programowych w zakresie sportu i rekreacji

1.1.2. Budowa i modernizacja oświetlenia

Cele projektu:

1. **Poprawa bezpieczeństwa**
2. **Zmniejszenie kosztów oświetlenia**
3. **Zwiększenie atrakcyjności miasta**

W projekcie przewiduje się dalsze wdrażanie kompleksowego systemu modernizacji oświetlenia miasta w oparciu o najnowsze technologie energooszczędne. Potrzebne jest przede wszystkim zaprojektowanie oświetlenia wokół Rynku i na terenach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Stylowe oświetlenie przyczyni się nie tylko do podniesienia wizualnej atrakcyjności terenów w centrum, ale również do podniesienia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców w godzinach wieczornych. Docelowo, w perspektywie następnych kilkunastu lat przewiduje się zlikwidowanie linii napowietrznych wzdłuż głównych ulic miasta. Oświetlenie jest również niezwykle ważnym elementem rozwoju turystyki i rekreacji. Do roku 2015 przewidywane jest oświetlenie wszystkich terenów sportowych a do 2020 ścieżek rowerowych przy drodze powiatowej .

Zadania do wykonania:

1. Wymiana słupów oświetleniowych, zakup nowych słupów
2. Budowa nowego oświetlenia ulic, skrzyżowań
3. Sukcesywne likwidowanie linii napowietrznych (głównie ciągi uliczne)- okablowanie
4. Oświetlenie terenów sportowych
5. Oświetlenie ścieżek rowerowych przy drodze powiatowej

- **Przewidywany czas realizacji:** 2010 -- 2020
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, ENEA, Starostwo Powiatowe
- **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych

Miary wykonania projektów:

- Liczba punktów świetlnych na terenach sportowo-rekreacyjnych
- Liczba punktów świetlnych na terenie miasta
- Środki przeznaczone na oświetlenie miasta
- Środki przeznaczone na remont istniejących sieci energetycznych
- Procentowy udział linii napowietrznych na terenie całego miasta

1.1.3. Rewitalizacja obszarów zaniedbanych i zabytkowych

Cele projektu:

1. Stopniowe wdrażanie koncepcji miasta – ogrodu
2. Przywrócenie piękna zabytkowych ulic i obiektów

Realizacja tego projektu wiąże się z zamiarem przywrócenia Puszczkowie charakteru podpoznańskiego kurortu. Jakość zabudowy na terenie miasta jest szczególnie ważnym elementem budowania wizerunku Puszczkowa jako miejscowości o jednolitym charakterze. Kształtowanie odpowiedniego stylu zabudowy nowopowstającej poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania oraz stopniowe remonty elewacji budynków prywatnych przyczyniać się będą stopniowo do podwyższania ogólnej estetyki miasta. Projekt ten jest kolejnym ważnym elementem całościowej koncepcji tworzenia w Puszczkowie miasta-ogrodu, elementem, którego realizacja będzie wymagała wdrożenia programu ochrony zabytków. Program ten pozwoli zarówno na zarezerwowanie w budżecie miasta środków wspierających odnowę obiektów zabytkowych jak i zaangażowania prywatnych środków na remonty tych obiektów. Można sądzić, iż z biegiem lat, stare i dzisiaj jeszcze zaniedbane domy stopniowo będą odzyskiwały blask i staną się prawdziwymi wizytówkami miejscowości słynącej z pięknej architektury rezydencjonalnej. Niebagatelnym elementem przyśpieszającym takie procesy mogłoby być uzyskanie środków zewnętrznych np. Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na renowację najstarszych obiektów. Programem rewitalizacji zostaną objęte również tereny w pobliżu obu dworców PKP i skomunalizowany w 2006 teren i obiekt powojenny na starym Puszczkowie. Miasto będzie promować aktywność i osiągnięcia mieszkańców związaną z renowacją elewacji poprzez organizację konkursów propagujących działania w zakresie małej i dużej architektury.

Zadania do wykonania:

1. Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego
 2. Organizowanie corocznych przeglądów stanu estetyki miasta w formie raportu
 3. Organizowanie corocznych konkursów związanych z estetyką obiektów, zagospodarowaniem posesji z wyróżnieniami
 4. Utworzenie bazy danych w zakresie: obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym, obiektów zaniedbanych, obiektów opuszczonych
 5. Rewitalizacja starych budynków mieszkalnych
- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2012 i dalej
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta, środki właścicieli budynków oraz środki z funduszy pomocowych
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat gospodarki przestrzennej i gospodarki gruntami, Referat inwestycji i zamówień publicznych, PKP, właściciele budynków

Miary wykonania projektów:

- Liczba wyremontowanych budynków na terenie miasta
- Liczba wniosków o dofinansowanie prac renowacyjnych
- Liczba budynków wpisanych na listę zabytków
- Nakłady poniesione na remonty zabytkowych budynków

1.1.4. Zieleń miejska

Cele projektu:

1. **Rekultywacja zniszczonych lub zaniedbanych terenów zieleni**
2. **Podniesienie ogólnej estetyki miasta**

Rozbudowa zieleni miejskiej jest głównym elementem kształtowania wizerunku Miasta-Ogrodu. Zarówno nowe nasadzenia zieleni jak i odnawianie i bieżące utrzymanie stanu istniejącego są istotnymi działaniami mającymi na celu dalsze podnoszenie jakości zamieszkania w Puszczkowie. Po wykonaniu inwentaryzacji zieleni miejskiej nadejdzie czas na stworzenie kompleksowego programu urządzenia zieleni w mieście. Miasto będzie starało się pozyskać do współpracy w tym zakresie pracowników naukowych i studentów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Ważne będzie również powiązanie tych działań z takimi projektami strategii jak: zagospodarowanie brzegów Warty, podnoszenie jakości zabudowy miasta czy zagospodarowanie centrum miasta. Tylko kompleksowe spojrzenie na całokształt architektury Puszczkowa przyniesie dobre rezultaty w tym zakresie.

Zadania do wykonania:

1. Opracowanie kompleksowego projektu zieleni miejskiej
 2. Pielęgnowanie zieleni wysokiej oraz pasów zieleni wzdłuż ulic, skwerów i placów
 3. Urządzanie nowych terenów zielonych
 4. Realizacja nasadzeń drzew wzdłuż ulic i nasadzeń uzupełniających
- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2012 i dalej
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta, środki właścicieli obiektów handlowych i prywatnych budynków
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska

Miary wykonania projektu:

- Wysokość środków przeznaczanych na pielęgnację zieleni miejskiej
- Liczba zagospodarowanych terenów zielonych w mieście (w m²)
- Liczba ciągów sanitarnych
- Liczba posadzonych drzew i krzewów

1.1.5 Organizacja układu drogowego i oznakowanie miasta

Cele projektu:

1. **Zwiększenie bezpieczeństwa pieszych i pojazdów na drogach**
2. **Stworzenie sprawnego organizacji ruchu drogowego w mieście**
3. **Stworzenie jednolitego systemu tablic informacyjnych-identyfikacji wizualnej**

Puszczkowo jest miastem atrakcyjnym dla osób je odwiedzających. Projekt ten jest skierowany zarówno do osób przyjezdnych jak i do mieszkańców. Ważne jest zwiększenie drożności ulic, ułatwienie przejazdu przez miasto i stworzenie stref parkowania samochodów. Dla osób przyjezdnych niebagatelne znaczenie mają czytelne

tabliczki z nazwami ulic, tablice informacyjne pozwalające na odnalezienie obiektów użyteczności publicznej. Samorządy na terenie kraju coraz częściej opracowują całe systemy wizualnego oznakowania ulic i obiektów. Są one związane z całościowymi programami informacji i promocji. Również Puszczkowo planuje wdrażanie tego rodzaju rozwiązań w najbliższych latach. Jednolite oznaczenie wszystkich obiektów w mieście i informacja o sposobie dojazdu do obiektów użyteczności publicznej, zintegrowanie całego systemu i ukazanie go na dostępnych, w kluczowych miejscach miasta, mapach, wydanie informatora miejskiego dostępnego dla jak najszerzej grupy odbiorców - to elementy zaplanowane i możliwe do wdrożenia w oparciu o doświadczenia innych gmin.

Zadania do wykonania:

1. Opracowanie systemu uspokojenia ruchu drogowego w mieście
 2. Inwentaryzacja ulic i wdrożenie elektronicznych narzędzi monitorowania systemu drogowego
 3. Organizacja ruchu kołowego w mieście
 4. Oznakowanie poziome i pionowe, łącznie z wyznaczeniem miejsc parkingowych wzdłuż ulic
 5. Wdrożenie jednolitego systemu oznakowania miasta
- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2012
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, Biuro promocji i komunikacji społecznej, komendant Straży Miejskiej

Miary wykonania projektu:

- Wysokość środków wydatkowanych na oznakowanie
- Liczba nowych tablic informacyjnych na terenie miasta
- Liczby interwencji wnoszonych przez mieszkańców dotyczących organizacji ruchu drogowego
- Liczba zmian w organizacji ruchu drogowego w mieście

1.2. Czyste Puszczkowo

Dbałość o środowisko jest jednym z najważniejszych elementów rozwoju nowoczesnej gospodarki. Wszystkie samorządy na terenie kraju realizują w mniejszym lub większym zakresie programy tego typu w celu zachowania istniejących zasobów i powstrzymania degradacji zasobów istniejących. W Puszczkowie świadomość mieszkańców jest dobrze rozwinięta a chęć zamieszkania w atrakcyjnym otoczeniu jest coraz bardziej odczuwalna- ten fakt wywołuje konieczność kompleksowego zaplanowania działań w tej dziedzinie.

1.2.1. Monitorowanie i ochrona środowiska na terenie miasta

Cele projektu:

- 1. Zwiększenie dbałości o środowisko naturalne**
- 2. Zwiększenie indywidualnej odpowiedzialności za utrzymanie czystości**

Powstanie programu ochrony środowiska jest elementem wymaganym ustawowo. Coraz większa liczba gmin na terenie kraju przykłada ogromną wagę do monitorowania efektów wdrażania tych programów. Puszczkowo jako miasto położone w otulinie

Wielkopolskiego Parku Narodowego ma tutaj szczególne zadania do wykonania. Część z nich znalazła odbicie w dokumencie *SRMP*, inne wymagają jeszcze szczegółowego zaplanowania i opracowania przez specjalistów. Ważne jest również stworzenie systemu kontroli i monitorowania środowiska naturalnego w zakresie możliwym do realizowania przez Straż Miejska i inne służby miejskie. Szczególnie ważnymi zadaniami wydają się wszystkie działania podejmowane w celu ochrony klimatu: termomodernizacje, zmniejszanie emisji CO₂ i korzystanie z alternatywnych źródeł ogrzewania

Wszystkie działania zmierzające w kierunku szeroko pojętej ochrony środowiska mogą być uznane za realizację Programu Ochrony Środowiska i omawianego projektu strategii. Jest on również powiązany z innymi projektami strategii takimi jak „Zieleń miejska” czy „Ochrona akustyczna...”.

Zadania do wykonania:

1. Zagospodarowanie wód opadowych
2. Racjonalna gospodarka zasobami wody – działania edukacyjne
3. Wprowadzenie programu umożliwiającego termomodernizację w gospodarstwach domowych na terenie miasta
4. Wprowadzanie i propagowanie alternatywnych źródeł energii

- **Przewidywany czas realizacji:** działanie ciągłe
- **Źródła finansowania:** budżet miasta
- **Odpowiedzialny za realizację:** Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, komendant Straży Miejskiej,

Miary wykonania projektu:

- Aktualizacja Programu Ochrony środowiska
- Liczba spotkań edukacyjnych/ szkoleń
- Wprowadzenie monitoringu czystości powietrza w wybranym miejscu w mieście)
- Stopień czystości powietrza (wskaźnik zapylenia)

1.2.2. Ochrona akustyczna przy drodze nr 430 Poznań – Mosina

Cele projektu:

1. Poprawa warunków zamieszkania w pobliżu ul Wysokiej

Droga nr 430 jest najbardziej uciążliwą drogą przebiegającą przez miasto i dzielącą je na dwie części. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Zarządu Dróg natężenie ruchu na drodze przekracza 16 000 pojazdów w ciągu doby. Można się spodziewać, że ruch samochodowy na tym kierunku będzie w najbliższych latach zdecydowanie wzrastał. Niezbędne jest więc podjęcie działań zmniejszających negatywny wpływ tego odcinka na środowisko naturalne. Budowa systemu ochrony przed hałasem ma się przyczynić do poprawy warunków zamieszkania w bezpośredniej bliskości drogi. Środki na realizację projektu ze względu na jego bezpośredni związek z budowaną autostradą powinny pochodzić z montażu finansowego instytucji odpowiadających za organizację systemu ruchu drogowego w obrębie dojazdu do najbliższego węzła komunikacyjnego. Dodatkowo montowanie ekranów będzie działaniem, które powinno zmniejszyć emisję spalin samochodowych, co powinno być zbieżne z zadaniami zaplanowanymi w Programie Ochrony Środowiska (projekt 1.2.1). Alternatywnie zamiast montażu paneli

dźwiękoszczelnych rozważane będą nasadzenia zieleni w charakterze ekranów naturalnych.

Zadania do wykonania:

1. Opracowanie programu ochrony akustycznej
2. Realizacja programu ochrony akustycznej

- **Przewidywany czas realizacji:** rok 2020
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, Wielkopolski Wojewódzki Zarząd Dróg
- **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych

Miary wykonania projektu:

- powstanie programu
- liczba zainstalowanych ekranów dźwiękochłonnych
- liczba nasadzeń zieleni

1.2.3. Rozwiązanie problemów gospodarki odpadami

Cele projektu:

1. Wprowadzenie systemowych rozwiązań zwiększających poziomy odzysku odpadów

Niezbędne jest wprowadzenie rozwiązań związanych z zagospodarowaniem odpadów na terenie miasta we współpracy z gminami należącymi do Związku Międzygminnego Selekt. Z jednej strony będzie to wymagało dalszej edukacji ekologicznej mieszkańców z drugiej strony sprawnego systemu utylizacji odpadów zapewniającego bezpieczeństwo ekologiczne. Do roku 2014 przewidywane jest wspólne dla kilkunastu gmin zbudowanie Centrum Zagospodarowania Odpadów w gminie Czempin

Zadania do wykonania:

1. Wdrożenie nowego systemu gospodarki odpadami w mieście
2. Monitorowanie ilości i jakości odpadów komunalnych
3. Wdrożenie na terenie gmin Związku jednolitego Regulaminu utrzymania porządku i czystości w zakresie gospodarki odpadami
4. Systemowe rozwiązanie opłat za wywóz odpadów - wprowadzenie podatku śmieciowego

- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2014 i dalej
- **Źródła finansowania:** budżet miasta
- **Odpowiedzialny za realizację:** Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, CZO Selekt, firmy zajmujące się zbiórką odpadów.

Miary wykonania projektu:

- Ilość odzyskiwanych odpadów do recyklingu w kg na osobę
- Ilość wywożonych śmieci z gospodarstw domowych
- Kwoty uzyskiwane z wykonań zastępczych wywozu śmieci

1.2.4. Organizacja opieki nad zwierzętami

Cele projektu:

1. Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami zgodnie ze standardami obowiązującymi w UE

Warunki sanitarne prowadzonego w mieście „Przytuliska” dla bezdomnych zwierząt nie odpowiadają żadnym standardom sanitarnym. Konieczne jest zorganizowanie rejestracji psów, ustalenie odpowiedzialności właścicieli za bezdomne zwierzęta oraz podjęcie programów sterylizacji, w celu zapobiegania bezdomności kolejnych zwierząt. Jednocześnie podejmowane będą działania edukacyjne dla właścicieli psów związane z nadzorem nad zwierzętami i utrzymaniem czystości.

Zadania do wykonania:

1. Udział w budowie schroniska dla zwierząt w gminie Kostrzyn
2. Kontynuacja programu elektronicznej rejestracji zwierząt (chipy)
3. Przygotowanie programu sterylizacji bezdomnych kotów i psów.
4. Edukacja mieszkańców

- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2015
- **Źródła finansowania:** budżet miasta
- **Odpowiedzialny za realizację:** komendant Straży Miejskiej, Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, Biuro promocji i komunikacji społecznej

Miary wykonania projektu:

- Powstanie Związku Międzygminnego zajmującego się opieką nad zwierzętami
- Powstanie schroniska
- Liczba zarejestrowanych psów w mieście
- Liczba bezdomnych psów zarejestrowanych w schronisku
- Liczba wysterylizowanych zwierząt

1.2.5. Edukacja ekologiczna

Cele projektu:

1. **Zwiększenie porządku i czystości na terenie miasta.**
2. **Wyzwolenie postawy aktywnej wobec zagrożeń środowiska przyrodniczego, występujących w miejscu zamieszkania.**

Program czyste Puszczkowo realizowany od 2007 r. skierowany jest do wszystkich mieszkańców ale jego duża aktywność oparta jest przede wszystkim o działalność szkół, przedszkoli i wykorzystanie zasobów edukacyjnych WPN. Również przewidywane z tym projekcie nakłady w większości są środkami wydatkowanymi w ramach utrzymania oświaty na terenie miasta. Docieranie do młodego pokolenie jest najlepszym sposobem zadbania o przyszłość środowiska naturalnego i jego zachowania dla następnych pokoleń. Jest to również sposób na dotarcie do rodziców i propagowanie podstawowych zasad poszanowania środowiska naturalnego wśród mieszkańców. W ramach projektu zakładana jest stała współpraca z dyrekcją Wielkopolskiego Parku Narodowego, i gminami Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Zadania do wykonania:

1. Szkolenia, happeningi, pikniki rodzinne itd.
 2. Długofalowe zajęcia prowadzone metodą projektów, warsztaty ekologiczne: stopień zanieczyszczenia Puszczykowa (Warta, powietrze, gleba)
 3. Eliminacja śmieci z pobliskich lasów
 4. Akcje plakatowe, przygotowywanie materiałów edukacyjnych
 5. Kontynuacja programu usuwania azbestu
 6. Współpraca z Wielkopolskim Parkiem Narodowym i wszystkimi innymi organizacjami propagującymi proekologiczne zachowania
- **Przewidywany czas realizacji:** działanie ciągle
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta, budżety szkół, Rady Rodziców, WFOŚ, WPN, Stowarzyszenie gmin Mikroregionu WPN
 - **Odpowiedzialny za realizację:** jednostki oświatowe (szkoły, przedszkola), Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, Biuro promocji i komunikacji społecznej

Miary wykonania projektu:

- Liczba organizowanych imprez i konkursów
- Liczba zajęć prowadzonych w szkołach dot. tematyki ekologicznej
- Powstanie ewidencji miejsc, w których składowany jest azbest
- Ilość usuniętego azbestu
- Ilość odzyskanych odpadów w ciągu roku

1.2.6. Racjonalne gospodarowanie energią

Cele projektu:

1. Zwiększenie energooszczędności budynków w mieście
2. Zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery

Do tej pory dofinansowanie projektów termomodernizacyjnych mogło być realizowane jedynie przez samorządy. Miasto będzie starało się o przygotowanie systemu ułatwiającego termomodernizację również właścicielom prywatnych posesji oraz będzie dążyło do stworzenia warunków do wykorzystywania alternatywnych źródeł energii. Jednym z założonych efektów będzie oszczędność w budżetach rodzin.

Zadania do wykonania:

1. Opracowanie systemu ułatwień termo modernizacyjnych dla mieszkańców
 2. Stworzenie programu wspierającego wykorzystywanie alternatywnych źródeł energii
- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2020
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, Biuro promocji i komunikacji społecznej

Miary wykonania projektu:

- Powstanie programu wspierania termomodernizacji dla mieszkańców
- Liczba ocieplonych budynków w mieście
- Wysokość pomocy finansowej w zł

1.3. Rekreacyjne wykorzystanie zasobów

Puszczkowo nastawione jest przede wszystkim na rozwój terenów rekreacyjnych dla swoich mieszkańców. Wykupienie 16 ha nad Wartą oraz posiadanie cennych terenów leśno-parkowych w centrum miasta stwarza warunki dla propagowania sportu i zaoferowania mieszkańcom wysokiej jakości usług rekreacyjnych. Nie da się jednak planować strategii w tej dziedzinie z pominięciem oczekiwań osób przyjezdnych. W omawianych poniżej projektach zaplanowano działania skierowane do obu grup docelowych.

1.3.1. Promocja zasobów miasta na zewnątrz

Cele projektu:

1. Wykorzystanie atutów miasta zapewnienie warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego

Puszczkowo posiada doskonałe warunki, by promować się jako ośrodek rekreacji i obsługi ruchu konferencyjnego. Jest to jedna z niewielu form działalności gospodarczej, która może przyczynić się do powstawania nowych, tzw. zielonych miejsc pracy. Dzięki prywatnej przedsiębiorczości powstały dwa wysokiej klasy kompleksy rekreacyjno-hotelowe: Spa_larnia i hala tenisowa Angie. Są i powstają również inne hotele, restauracje i miejsca wypoczynku, które miasto chce promować w swoich publikacjach, poprzez Stowarzyszenie Gmin Mikroregionu, Radę Aglomeracji Poznańskiej, a także za granicą dzięki rozwojowi kontaktów partnerskich. Wszystkie powyższe działania oraz określenie szczegółowych sposobów promocji walorów miasta powinny zostać zawarte w dokumencie strategii promocji miasta. Jednym z nich będzie utworzenie punktów informacji turystycznej i ekologicznej na terenie Puszczkowa: przy dworcu PKP w Puszczkowie, na Rynku i na dworcu PKP w Puszczkówku. Działania opisane w tabeli realizacyjnej tego projektu pomimo zwięzłości sformułowań w istotny sposób mogą przyczynić się do propagowania różnych form usług związanych w rekreacją, hotelarstwem i działalnością handlową w mieście.

Zadania do wykonania:

1. Opracowanie strategii promocji Miasta
2. Programy promocji w ramach Aglomeracji Poznańskiej, Mikroregionu WPN, PLOT i innych organizacji krajowych i międzynarodowych
3. Przygotowanie i skuteczna dystrybucja materiałów informacyjno-promocyjnych

- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2016 i dalej
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, WRPO
- **Odpowiedzialny za realizację:** Biuro promocji i komunikacji społecznej, Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, CAK

Miary wykonania projektu:

- Powstanie punktów informacji turystycznej i ekologicznej
- Dokument strategii promocji Miasta Puszczkowa
- Liczba materiałów informacyjnych i promujących miasto i Mikroregion WPN
- Liczba linków z informacjami do innych stron internetowych

1.3.2. Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i jej wykorzystanie

Cele projektu:

1. Zagospodarowanie czasu dzieci i młodzieży,
2. Stworzenie infrastruktury sportowej dla wszystkich mieszkańców miasta

Rozbudowa istniejącej infrastruktury sportowej i organizacja zajęć sportowych i rekreacyjnych w istniejących obiektach sportowych są ważnymi elementami zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności, przede wszystkim dzieci i młodzieży. Głównym podmiotem powołanym do realizacji tego zadania będzie Centrum Animacji Sportu. CAS powinien wypełnić istniejącą lukę organizacyjną i doprowadzić zarówno do rozwoju bazy sportowej i rekreacyjnej jak i integracji puszczykowskiego środowiska sportowego skupionego w organizacjach pozarządowych i w szkołach. Istniejące tereny sportowe i rekreacyjne wymagają rewitalizacji i stałego nadzoru, co pozwoli na całodzienne ich wykorzystanie i poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych.

Zadania do wykonania:

1. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w centrum miasta, łącznie z częścią parkowo-leśną na terenie Centrum animacji Sportu przy ul. Kościelnej
2. Budowa boisk sportowych
3. Budowa innych urządzeń sportowo-rekreacyjnych (ścianka wspinaczkowa, skate park)
4. Budowa hali sportowej

- **Przewidywany czas realizacji:** działalność ciągła
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, Totalizator sportowy,
- **Odpowiedzialny za realizację:** kierownik Centrum Animacji Sportu, Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska,

Miary wykonania projektu:

- Liczba wybudowanych boisk sportowych
- Powstanie hali sportowej
- Liczba organizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży w Puszczkowie
- Liczba zajęć w ofercie CAK

1.3.3. Zagospodarowania brzegów Warty

Cele projektu:

1. Wzmocnienie atrakcyjności poprzez wyeksponowanie naturalnych walorów miasta

Brzeg Warty w okolicach Puszczkowa jest miejscem szczególnie atrakcyjnym rekreacyjnie. Zagospodarowanie i wykorzystanie tego zasobu jest ważnym zadaniem w

zakresie realizacji polityki rozwoju rekreacji na terenie miasta. Od roku nad brzegiem Warty w rejonie ul. Niwka stara powstaje przystań rzeczna przeznaczona głównie dla kajaków, a docelowo dla małych łodzi motorowych i stateczków wycieczkowych. Wzdłuż rzeki, w pasie drogowym ul. Niwka Stara przewidywane jest wybudowanie ciągu spacerowo-rowerowego wraz parkingiem dla samochodów i platformą widokową na przystani. W przyszłości planowane jest zagospodarowanie bulwaru spacerowego na tyłach ul. Cyryła Ratajskiego. Z jego wykonaniem związane są wysokie nakłady finansowe, między innymi na wykup gruntów od prywatnych właścicieli. Powiązanie tego projektu z innymi projektami strategii i WPI (takich jak budowa ścieżek rowerowych czy oświetlenie terenów miejskich) przyczynią się do kompleksowego zagospodarowania terenów i stworzenia możliwości jego wykorzystania dla potrzeb realizacji usług rekreacyjnych dla mieszkańców i osób przyjezdnych.

Zadania do wykonania:

1. Opracowanie i uchwalenie planu zagospodarowanie przestrzennego dla terenów nadwarciańskich
2. Budowa trasy spacerowej, pieszej i rowerowej wzdłuż rzeki Warty
3. Zagospodarowanie terenu Zakola Warty

Przewidywany czas realizacji: do roku 2010-2020

Źródła finansowania: budżet miasta, WRPO

Odpowiedzialny za realizację: Referat inwestycji i zamówień publicznych, Referat gospodarki przestrzennej i gospodarki gruntami,

Miary wykonania projektu:

- powstanie miejscowych planów zagospodarowania terenu
- liczba km ścieżek spacerowych/ rowerowych wzdłuż Warty
- liczba obiektów użytkowych i rekreacyjnych powstających wzdłuż Warty
- Liczba miejsc parkingowych

1.3.4. Wykorzystanie połączenia wodnego z Poznaniem

Cele projektu:

1. zwiększenie atrakcyjności miasta dla wodniaków

Gminy leżące wzdłuż biegu Warty – Kórnik, Mosina, Puszczkowo, Luboń, Poznań, Czerwonak, Murowana Goślina są zdecydowanie zainteresowane organizacją połączenia wodnego o charakterze rekreacyjno - turystycznym na rzece Warcie. Dlatego w projekcie zapisano pomysł zainicjowania takiej współpracy w ramach porozumienia jednostek samorządowych. Realizacja projektu przyczyniłaby się do rewitalizacji samego nabrzeża w Puszczkowie (projekt 1.3.3.) i uatrakcyjnienia Puszczkowo jako podpoznańskiej miejscowości rekreacyjnej.

Zadania do wykonania:

1. Budowa przystani rzecznej
2. Utworzenie połączenia „wycieczkowego” z Poznania (współ z gminami sąsiednimi)

- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2015 i dalej
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, Urząd Marszałkowski, inwestor zewnętrzny, CAS
- **Odpowiedzialny za realizację:** CAS, Referat inwestycji i zamówień publicznych, Biuro promocji i komunikacji społecznej

Miary wykonania projektu:

- działające porozumienie międzygminne
- powstanie przystani rzecznej
- liczba osób przewożonych drogą wodną na trasie Puszczkowo-Poznań
- liczba wodniaków cumujących w ciągu roku przy przystani rzecznej

1.3.5. Rozbudowa tras rowerowych i spacerowych

Cele projektu:

1. Utworzenie zintegrowanego systemu ścieżek rowerowych i spacerowych

Sieć ścieżek rowerowych istniejąca na terenie miasta musi być rozbudowywana w związku ze zmieniającym się modelem wypoczynku i coraz większą popularnością aktywnych form spędzania wolnego czasu. W opisywanym projekcie zaplanowano budowę ścieżek przy najbardziej uczęszczanych szlakach w mieście, nie oznacza to natomiast, że projekt ten ma charakter zamknięty. Przeciwnie, w miarę potrzeb i możliwości w kolejnych latach realizacji strategii zostanie zaplanowana rozbudowa ścieżek rowerowych i połączenia ich w sieć na obszarze Mikroregionu WPN. Należy tu pamiętać, iż ścieżki rowerowe nie muszą być szlakami utwardzonymi i w związku z tym nie zawsze wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych. W roku 2010 przewidywana jest wspólna inwestycja Wielkopolskiego parku Narodowego i miasta Puszczkowa związana z poprowadzeniem ścieżki rowerowej przez teren Nadwarciańskiego Boru Sosnowego od dworca PKP w Puszczkowie do Puszczkówka, w pobliżu Muzeum Arkadego Fiedlera.

Zadania do wykonania:

1. Opracowanie koncepcji poprawy bezpieczeństwa dla ruchu pieszego i rowerowego
2. Budowa ścieżek rowerowych i spacerowych
3. Opracowanie i budowa sieci dróg rowerowych we współpracy z WPN i w ramach Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego

- **Przewidywany czas realizacji:** 2010 - 2020
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, fundusze UE
- **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych, Stowarzyszenie Gmin Mikroregionu WPN

Miary wykonania projektu:

- Liczba km ścieżek rowerowych na terenie miasta,
- Wysokość środków wydatkowanych na budowę i wyznaczenie szlaków rowerowych i pieszych
- Liczba km ścieżek rowerowych na obszarze Mikroregionu WPN

1.3.6. Współpraca w ramach Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego

Cele projektu:

1. Podjęcie współpracy w ramach Stowarzyszenia Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego

Mikroregion WPN tworzy 7 gmin położonych w otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego: Brodnica, Dopiewo, Komorniki, Kórnik, Mosina, Puszczkowo i Stęszew. Ochrona przyrody z jednoczesnym rozwojem turystyki stoją w bezpośredniej sprzeczności i mogą stać się źródłem wielu konfliktów. Współpraca gmin powinna doprowadzić do większego udostępnienia zasobów naturalnych Parku i Lasów Państwowych, które dzięki skanalizowaniu ruchu turystycznego i przygotowaniu infrastruktury turystycznej nie zostaną zdegradowane.

Zadania do wykonania:

1. Realizacja projektów edukacyjno interwencyjnych w ramach możliwości finansowych z pozyskanych dotacji zewnętrznych
 2. Wybudowanie połączeń i ścieżek rowerowych na terenie 7 gmin
 3. Stworzenie systemu Informacji o Mikroregionie
- **Przewidywany czas realizacji:** zadanie ciągłe
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych, Biuro promocji i komunikacji społecznej

Miary wykonania projektu:

- Liczba wspólnych projektów
- Liczba km dróg rowerowych
- Liczba km innych dróg turystycznych
- Liczba organizowanych imprez

5.2. Opisy projektów w celu strategicznym nr II

ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW

2.1. Rozwój infrastruktury

Infrastruktura komunalna jest z reguły najbardziej kosztownym elementem planów strategicznych jednak zapewnienie jej i modernizacja jest najważniejsze z punktu widzenia komfortu zamieszkania. W Puszczkowie dodatkowym elementem nie związanym z samymi mediami jest konieczność zapewnienia dobrej komunikacji wewnątrz i na zewnątrz miasta.

2.1.1. Rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego

Cele projektu:

1. Zapewnienie dostępności do kanalizacji i wodociągu we wszystkich punktach miasta

Sytuacja w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych w mieście Puszczkowo jest bardzo dobra. Praktycznie wszystkie gospodarstwa, z wyjątkiem domów na nowo wytyczanych ulicach mają możliwość podłączenia się do sieci kanalizacyjnej. Na lata 2009-2012 przewidywany jest udział miasta w przygotowaniu dokumentacji odcinków, których kanalizacja została wpisana do planu inwestycyjnego firmy Aquanet.

Miasto realizuje w ten sposób założenia krajowej polityki w dziedzinie ochrony środowiska, jednocześnie korespondując z założeniami Traktatu Amsterdamskiego Unii Europejskiej z 1997 roku określającego zasady zrównoważonego rozwoju krajów Wspólnoty Europejskiej oraz ze szczegółowymi dyrektywami w zakresie ochrony gleb i zasobów wodnych.

Zadania do wykonania:

1. Budowa kanalizacji i wodociągu na nowopowstałych ulicach

- **Przewidywany czas realizacji:** działania bieżące
- **Źródła finansowania:** budżet miasta
- **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych

Miary wykonania projektu:

- liczba km położonej instalacji kanalizacyjnej
- liczba odprowadzonych ścieków
- liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej

2.1.2. Modernizacja i budowa nawierzchni ulic i chodników wraz z infrastrukturą okołodrogową

Cele projektu:

1. **Poprawa warunków komunikacyjnych.**
2. **Podniesienie jakości zamieszkania**

Inwestycje drogowe są w obecnej chwili najważniejszą potrzebą infrastrukturalną, której realizacji oczekują mieszkańcy. W miarę możliwości budżetowych na terenie miasta utwardzane będą kolejne ulice jak również będą prowadzone prace nad wymianą nawierzchni na odcinkach bardzo zniszczonych. Szczegółowe raporty z tych prac zawierają opisowe sprawozdania z wykonania budżetu miasta w poszczególnych latach. Przy założeniu utrzymania tempa budowy 3- 4 km dróg rocznie, w roku 2015 wszystkie ulice powinny być utwardzone.

Zadania do wykonania:

1. Remonty i modernizacje asfaltowych ulic w mieście
 2. Budowa nawierzchni utwardzonych i chodników na drogach gruntowych
- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2020
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta, WRPO
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych

Miary wykonania projektu:

- Liczba km utwardzonych ulic w danym roku
- Środki przeznaczane na budowę i utwardzanie nawierzchni

2.1.3. Poprawa połączeń drogowych z Poznaniem

Cele projektu:

1. **Lepsza organizacja ruchu,**
2. **Skrócenie czasów dojazdu do Poznania**

Drożność dróg dojazdowych do Poznaniem jest jednym z podstawowych warunków dla zapewnienia polepszenia warunków dojazdów mieszkańców do pracy oraz generalnie rozwoju miasta. Przebudowa skrzyżowań i budowa sygnalizacji to zadania, które mogą być realizowane przy współdziałaniu samorządu. Większe inwestycje drogowe takie jak poszerzenie drogi 430 będą wymagały zaangażowania innych jednostek i służb odpowiedzialnych za planowanie układu komunikacyjnego w ramach całej aglomeracji poznańskiej. Inne zmiany w układzie komunikacyjnym mogą być również wprowadzane przy okazji budowy systemu dojazdów do autostrady A2 oraz przebudowy magistrali kolejowej Poznań-Wrocław. Planowany remont wiaduktu na granicy Lubonia i Łęczycy stwarza okazję do poszerzenia drogi 430 o dwa pasy ruchu. Gminy Mosina, Puszczkowo i Luboń podjęły wspólną inicjatywę wsparcia realizacji tej inwestycji w latach 2015-2020.

Zadania do wykonania:

1. Modernizacja skrzyżowań drogi 430 z ul. Dworcową, Poznańską, Jarosławską
2. Poszerzenie pasa drogi 430

- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2020
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, środki zewnętrzne – Urząd Marszałkowski, fundusze strukturalne
- **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych

Miary wykonania projektu:

- Liczba przebudowanych skrzyżowań
- Liczba powstałych sygnalizacji świetlnych
- Liczba bezkolizyjnych przejazdów i przejść dla pieszych

2.1.4. Rozwój komunikacji publicznej w mieście i w ramach aglomeracji poznańskiej

Cele projektu:

1. Integracja środków i zasobów dla usprawnienia mobilności mieszkańców
2. Zrównoważenie wykorzystania transportu drogowego i kolejowego

Projekt zakłada współdziałanie samorządu w opracowywanej koncepcji realizacji systemu transportu pasażerskiego w ramach aglomeracji poznańskiej. Jak wynika z opracowanego „Raportu o stanie miasta” liczba dostępnych połączeń pasażerskich w kierunku Poznania systematycznie maleje. Władze województwa, powiatu oraz zainteresowanych gmin planują utworzenie systemu dojazdów pasażerskich do i od Poznania z wykorzystaniem istniejącej sieci linii kolejowych i w oparciu o lekki tabor. Na terenie Aglomeracji Poznańskiej planowane jest powstanie Międzygminnego Związku Komunikacyjnego, którego celem będzie lepsza obsługa transportu zbiorowego w ramach kolejowych przewozów regionalnych oraz komunikacji autobusowej i tramwajowej. Przewidziane jest wprowadzenie wspólnego, ekonomicznego na środki transportu.

Zadania do wykonania:

1. Powstanie transportowego związku międzygminnego - Poznańskiego Związku Komunikacyjnego
2. Przystąpienie do systemu komunikacji zbiorowej
3. U uruchomienie systemu połączeń
4. budowa parkingów buforowych

- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2020
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, Urząd Marszałkowski, gminy Aglomeracji Poznańskiej
- **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych, Rada Aglomeracji Poznańskiej, Poznański Związek Transportowy.

Miary wykonania projektu:

- zawarcie porozumienia gmin, powstanie związku
- liczba połączeń kolejowych do Poznania
- liczba przewożonych pasażerów w ciągu roku
- środki wydatkowane na utrzymanie systemu

2.1.6. Stworzenie możliwości budowy stacji paliw

Cele projektu:

1. Zwiększenie oferty usług dla mieszkańców

Puszczkowo jest miastem bez stacji benzynowej. Działania władz miejskich w tym zakresie ograniczać się będą do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wskazującego ewentualną lokalizację stacji. Budowa tego obiektu powinna być kolejnym etapem na drodze do zapewnienia wszystkich usług podstawowych mieszkańcom miasta na miejscu, bez konieczności szukania ich w okolicznych gminach i Poznaniu. Pozostanie jednak w gestii prywatnego inwestora

Zadania do wykonania:

1. Wyznaczenie lokalizacji
 2. Uwzględnienie lokalizacji w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego)
- **Przewidywany czas realizacji:** do roku 2010
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat gospodarki przestrzennej i gospodarki gruntami

Miary wykonania projektu:

- Powstanie zapisów w dokumentach planistycznych
- Powstanie stacji

2.1.7. Kompleksowe rozwiązanie problemu odprowadzenia wód opadowych

Cele projektu:

1. Ochrona środowiska naturalnego poprzez stworzenie systemu odwodnienia ulic

W przeszłości, przy budowie kanalizacji sanitarnej nie uwzględniano potrzeby równoległego prowadzenia kanalizacji deszczowej. Obecnie w związku z budowaniem nawierzchni na kolejnych ulicach wyznaczone standardy środowiskowe nie pozwalają na brak odprowadzenie "deszczówki". Wykonanie docelowej dokumentacji projektowej i realizacja budowy kolektora deszczowego jest niezbędną potrzebą miasta, której brak realizacji spowoduje nałożenia na miasto kar środowiskowych.

Zadania do wykonania:

1. wykonanie dokumentacji projektowej na kompleksowy system odwodnienia ulic
 2. wybudowanie kanalizacji deszczowej
 3. wybudowanie przepompowni
- **Przewidywany czas realizacji:** 2010- 2020
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat inwestycji i zamówień publicznych

Miary wykonania projektu:

- Liczba km kolektora kanalizacji deszczowej
- Liczba przepompowni

2.2. Usługi dla mieszkańców

Program ten grupuje usługi publiczne, które na etapie przygotowania strategii zostały zaakcentowane w trakcie odbywających się warsztatów. Są to projekty uwzględniające społeczne potrzeby mieszkańców. Ich realizacja dopełni wszystkie inne elementy opisane w strategii i przyczyni się do poprawy warunków życia na terenie miasta.

2.2.1. Imprezy kulturalne, edukacyjne i sportowe integrujące mieszkańców miasta i partnerów w kraju i zagranicą

Cele projektu:

1. Integracja mieszkańców
2. organizacja czasu wolnego
3. Rozwój kontaktów międzynarodowych

Puszczkowo jest miastem, na którego terenie społeczność miasta jest bardzo aktywna w organizacji wszelkiego rodzaju przedsięwzięć. Projekt jest propozycją stworzenia nowej listy usług kulturalno-rekreacyjnych sprzyjających integracji różnych środowisk i lepszej organizacji czasu wolnego, przede wszystkim młodzieży. Projekt jest również otwarty na działania seniorów. Ma na celu inspirację do podejmowania działalności społeczno- kulturalnej i rekreacyjnej w ramach Mikroregionu WPN, Aglomeracji Poznańskiej oraz w ramach wymiany międzynarodowych kontaktów partnerskich. W jego realizacji zaangażowane będą przede wszystkim Centrum Animacji Sportu i Biblioteka Miejska, Centrum Animacji Kultury oraz wszystkie organizacje pozarządowe w mieście.

Zadania do wykonania:

1. Organizacja imprez masowych, kulturalnych i sportowych w mieście i ramach różnych kontaktów partnerskich
2. Organizacja rozgrywek ligowych drużyn miejskich i w gminach ościennych
3. Rozwinięcie dwóch dobrze działających centrów integracji mieszkańców skupionych przy Centrum Animacji Kultury i Centrum Animacji Sportu
4. Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji szeroko pojętych zadań społecznych
5. Organizacja Akademii Seniora

- **Przewidywany czas realizacji:** działanie ciągłe
- **Źródła finansowania:** budżet miasta
- **Odpowiedzialny za realizację:** Biblioteka Miejska - centrum animacji kultury, Centrum animacji sportu, Biuro promocji i komunikacji społecznej.

Miary wykonania projektu:

- Liczba imprez kulturalnych w roku
- Liczba godzin zajęć kulturalnych dla dzieci i młodzieży
- Liczba projektów zgłoszonych przez organizacje pozarządowe
- Liczba seniorów korzystających z Akademii Seniora
- Liczba projektów międzynarodowych

2.2.2. Program poprawy bezpieczeństwa

Cele projektu:

1. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców miasta

Ze wszystkich przeprowadzanych badań wynika, że społeczeństwo polskie czuje się coraz bardziej zagrożone o bezpieczeństwo własne i swojego mienia. Znajduje to odzwierciedlenie w statystykach – z roku na rok rośnie przestępczość (szczególnie kradzieże) i liczba wypadków na drogach. Zjawisko to jest konsekwencją wielu czynników, wśród których należy podkreślić wzrost ubóstwa (wynikający z dużej mierze z coraz wyższego bezrobocia), coraz mniejsze środki na utrzymanie służb porządku i bezpieczeństwa, coraz więcej pojazdów na drogach i ograniczone środki na budowę i utrzymanie dróg. Miasto przewiduje przygotowanie stałej kampanii edukacyjnej – przeciwdziałającej wypadkom na drogach w którą zaangażowane będą: Straż Miejska Policja oraz Biuro promocji komunikacji społecznej. Realizowany będzie program „Bezpieczne Miasto”.

Zadania do wykonania:

- Modyfikacja programu „Bezpieczne Miasto”
- Poprawa stanu bezpieczeństwa w mieście
- Monitoring wizyjny miasta

- **Przewidywany czas realizacji:** działanie ciągle
- **Źródła finansowania:** budżet miasta
- **Odpowiedzialny za realizację:** komendant Straży Miejskiej, komendant Policji w Puszczkowie, Biuro promocji i komunikacji społecznej

Miary wykonania projektu:

- Powstanie programu
- Liczba kamer na terenie miasta
- Wskaźniki przestępczości
- Liczba wypadków i kolizji na drogach

2.2.3. Rozwiązywanie problemów socjalnych mieszkańców

Cele projektu:

1. Rozwiązanie problemu bezdomności i dostępu do mieszkań dla najuboższych

Powiększa się zjawisko bezdomności i korzystania z pomocy społecznej wśród lokatorów z tzw. szczególnego trybu najmu, którzy w wyniku zmiany własności pozostają bez dachu nad głową. Potrzebne jest zwiększenie zasobów mieszkaniowych miasta dla ludzi najuboższych, pozostających bez dachu nad głową. Opracowywana jest polityka mieszkaniowa miasta.

Zadania do wykonania:

1. Przygotowanie polityki mieszkaniowej
 2. Budowa mieszkań komunalnych
 3. Budowa mieszkań socjalnych
 4. Udzielanie pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom
- **Przewidywany czas realizacji:** 2010-2012 i dalej w miarę potrzeb
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta, programy pomocowe
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Referat gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, Referat inwestycji i zamówień publicznych, MOPS w Puszczkowie

Miary wykonania projektu:

- Liczba wybudowanych mieszkań
- Liczba udzielanych świadczeń socjalnych

2.2.4. Promocja wewnętrzna i rozwój komunikacji z mieszkańcami

Cele projektu:

1. Usprawnienie kontaktów z mieszkańcami
2. Prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej w tym dotyczącej aktualnych spraw miasta i UE

Punkty obsługi i miejsca, w których mieszkańcy mogą zasięgać informacji o zasadach działania samorządu są coraz bardziej potrzebne i doceniane. Należy skupić się na wdrożeniu jasnych procedur i rozpropagowaniu zasad działania urzędu i jego pracowników oraz na stworzeniu modelu urzędu przyjaznego mieszkańcom, gdzie można wszystko załatwić w jednym miejscu gdzie zgromadzone są również wszystkie niezbędne informacje i formularze potrzebne do załatwienia podstawowych, powtarzających się w pracy urzędu, spraw. W UM w Puszczkowie istnieje Punkt obsługi mieszkańca ale przewidywane jest jeszcze stworzenie Punktu informacji Miejskiej i Turystycznej na Rynku w Puszczkowie. W celu sprawniejszego działania Urzędu realizowany będzie również system oceny instytucjonalnego rozwoju (PRI) który jest pierwszym krokiem do stworzenia procedur niezbędnych przy wdrażaniu norm ISO.

Zadania do wykonania:

1. Utworzenie Punktu Informacji Miejskiej i Turystycznej .
 2. Wdrożenie systemu PRI
 3. Wdrożenie systemu ISO 9001 w Urzędzie Miejskim
- **Przewidywany czas realizacji:** realizacja 2011 - 2014
 - **Źródła finansowania:** budżet miasta
 - **Odpowiedzialny za realizację:** Biuro promocji i komunikacji społecznej, Sekretarz miasta, Biuro Rady

Miary wykonania projektu

- Wdrożenie systemu PRI
- Liczba opisanych i dostępnych procedur
- Wdrożenie systemu ISO 9001
- Środki wydatkowane na wdrażanie systemów obsługi i komunikację z mieszkańcami

2.2.5. Poprawa jakości obsługi mieszkańców

Cel projektu:

1. **Usprawnienie działalności lokalnej administracji**
2. **Zwiększenie efektywności zarządzania**

Opisywany projekt jest komplementarny do projektu 2.2.4. Warunki lokalowe działania Urzędu Miejskiego w Puszczkowie po częściowej adaptacji poddasza zajmowanego Pałacyku Myśliwskiego oraz remoncie dawnej Sali sesyjnej w drugim budynku i zaaranżowaniu tam 8 nowych stanowisk pracy – zdecydowanie poprawiły się. Nie ma w obecnej chwili bardzo pilnej potrzeby rozbudowy budynku. Docelowo oba budynki powinny jednak zostać połączone, powinna zostać zwiększona liczba sanitariatów, a sala sesyjna wrócić do budynku urzędu. Dużą potrzebą jest wymiana starego oprogramowania obsługującego dział księgowości i USC. Jednocześnie przed urzędami na terenie całego kraju stoją wyzwania związane z możliwością wykorzystania podpisu elektronicznego i obsługą interesantów przez Internet. Obecnie można pobrać dokumenty ze strony internetowej natomiast nie można ich zwrócić drogą elektroniczną. Dlatego jednym z zadań będzie taka modernizacja systemu obiegu dokumentów i istniejącego oprogramowania, by można było bez problemu korzystać z krajowego systemu e-puap.

Zadania do wykonania:

1. e-Urząd
2. Rozbudowa budynku B urzędu przy ul. Podleśnej
3. System szkoleń
4. Uzupełnienie kadry

- **Przewidywany czas realizacji:** 2016-2020
- **Źródła finansowania:** budżet miasta
- **Odpowiedzialny za realizację:** sekretarz Miasta, Referat inwestycji i zamówień publicznych, Biuro promocji i komunikacji społecznej, Biuro Rady

Miary wykonania projektu:

- Liczba dokumentów, które można przesłać do urzędu drogą elektroniczną
- Liczba zatrudnionych pracowników
- Rozbudowany budynek
- Liczba odbytych szkoleń
- Liczba skarg na funkcjonowanie urzędu
- Liczba zaskarżonych decyzji

2.2.6. Stałe podnoszenie jakości usług edukacyjnych

Cele projektu:

1. **Zapewnienie coraz lepszych warunków rozwoju dzieci i młodzieży**

Projekt nastawiony jest na rozwój usług edukacyjnych w szkołach, przede wszystkim zajęć pozalekcyjnych. Zakłada się: dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rozwojowych młodzieży, poprawę standardów edukacyjnych oraz wyrównywanie

dysproporcji w dostępie do infrastruktury edukacyjnej możliwości korzystania z dodatkowych zajęć dla dzieci z rodzin najniżej uposażonych.

Zadania do wykonania:

1. Przygotowanie projektów oświatowych finansowanych z funduszy zewnętrznych
2. Wykształcenie umiejętności zarządzania projektami
3. Przygotowanie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży w Puszczkowie
4. Rozbudowa infrastruktury oświatowej
5. Powiększenie zasobów wyposażenia sal dydaktycznych
6. Powstanie świetlic socjoterapeutycznych

- **Przewidywany czas realizacji:** realizacja ciągła 2010-2020
- **Źródła finansowania:** budżet miasta, Ministerstwo Edukacji, Kuratorium Oświaty
- **Odpowiedzialny za realizację:** zastępca burmistrza, Pełnomocnik ds. oświaty, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miary wykonania projektu:

- Liczba złożonych wniosków
- Liczba zaakceptowanych projektów, które otrzymały dofinansowanie
- Liczba dodatkowych zajęć pozalekcyjnych
- Liczba wybudowanych sal dydaktycznych
- Liczba nowych pomocy dydaktycznych
- Liczba świetlic socjoterapeutycznych

2.2.7. Budowa lokalnego kapitału społecznego i promocja przedsiębiorczości

Cele projektu:

1. Inwestowanie w wiedzę i promocję usług nieuciążliwych dla środowiska naturalnego

W społeczeństwach wysoko rozwiniętych obserwuje się silną tendencję do przechodzenia od gospodarki opartej na pracy i kapitale do gospodarki opartej na wiedzy, w której zasadniczą rolę odgrywa informacja oraz technologie informacyjne i komunikacyjne. Polska jest w tym zakresie opóźniona nie tylko wobec „starych” krajów członkowskich, ale także wobec innych krajów, które przystąpiły do UE w dniu 1 maja 2004 r., co w poważny sposób może odbić się na konkurencyjności polskiej gospodarki na europejskim rynku.

Wdrażanie tego projektu w ramach działań władz samorządowych miasta Puszczkowa może odbywać się poprzez edukację młodzieży, aktywizację organizacji przedsiębiorców oraz firm zainteresowanych prowadzeniem szkoleń i doradztwa, czy realizację takich projektów, które pozytywnie będą wpływać na zdolność podmiotów gospodarczych Puszczkowa do funkcjonowania w sytuacji barier środowiska naturalnego przy jednoczesnym utrzymaniu u zdolności tych podmiotów na dynamicznie zmieniających się rynkach. Będą to działania zmierzające do promowania i ułatwiania rozwiązań systemowych w zakresie rozwoju potencjału i gospodarki opartej na wiedzy, pomocy w budowaniu marki i promocji w ramach aglomeracji poznańskiej. Źródłem potencjalnego finansowania w latach 2008-2013 będą projekty programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”.

Zadania do wykonania:

Realizacja projektów kierowanych do przedsiębiorstw i młodzieży wchodzącej na rynek pracy in. z zakresu :

1. upowszechniania przedsiębiorczości w szkołach
2. wdrażania projektów skierowanych na rozwój kadr przedsiębiorstw (informatyzacja, języki obce)
3. promowania dialogu na rzecz zmian w organizacji pracy, w tym wynikających z działalności w dobie kryzysu, badawczych, w zakresie nowych form organizacji pracy,
4. popularyzowania innowacyjności, powiązań pomiędzy światem nauki i podmiotów gospodarczych oraz promujące ideę wdrażania nowych technologii informatycznych
5. podnoszenia jakości szkolenia i usług doradczych dla przedsiębiorstw,
6. podejmowania pracy w domu, np. telepraca.

- **Przewidywany czas realizacji:** 2010 i dalej
- **Źródła finansowania:** *Program operacyjny kapitał ludzki, budżet miasta*
- **Odpowiedzialny za realizację:** Biuro promocji i komunikacji społecznej, CAK

Miary wykonania projektu

- Liczba realizowanych projektów
- Liczba podmiotów gospodarczych objętych działaniami w ramach projektów
- Liczba osób objętych działaniami w ramach projektów

7. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII ROZWOJU

Wspólny wysiłek wielu osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej diagnozy stanu miasta, a następnie strategii jego rozwoju na następnych kilka lat, pójdzie na marne, jeżeli zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty nie będą realizowane. Niestety, nierzadko zdarza się, że strategia po uchwaleniu przez Radę Miasta staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągnięcia. Właśnie po to w pracach nad opracowywaniem strategii wiele czasu poświęcono na rozpisanie każdego projektu strategicznego na zadania, czas wykonania, koszty, źródła finansowania i wykonawców.

Aby zaakceptowane przez Radę Miasta projekty były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz wprowadzanie do dokumentu nowych propozycji. Najczęściej takim organem jest Zarząd Miasta, a przy najważniejszych decyzjach – oczywiście Rada Miasta. Niekiedy do cyklicznej oceny realizacji zadań powołuje się specjalną komisję, w skład której wchodzi także przedstawiciele społeczności, nie związani bezpośrednio z pracą Urzędu, ani Rady.

Zapisane w strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – raz w roku powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków) bądź zgłaszanych potrzeb.

Sam proces wdrażania strategii jest w swojej istocie oparty o zasady zarządzania projektem -system stworzony przez praktyków i teoretyków zarządzania w Stanach Zjednoczonych, który później został przeniesiony na grunt samorządów w innych krajach, w tym w Polsce. Poniżej zostały zaprezentowane podstawowe pojęcia związane z tą metodą - technikami wdrażania i monitorowania procesów strategicznych.

6.1. Monitorowanie strategii

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Zasady monitorowania

Ustalono, że monitorowanie, aby stać się skutecznym narzędziem w procesie wdrażania strategii, powinno charakteryzować się następującymi zasadami:

Wiarygodność Informacja musi być bardzo wiarygodna i musi opierać się na niepodważalnych danych. Niedokładne dane na temat wykonania mogą spowodować podjęcie niewłaściwych działań korygujących.

Aktualność Informacje muszą być zbierane, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwia podjęcie na czas działań korygujących oraz stosownych korekt w momencie aktualizacji strategii.

Obiektywność Monitorowanie prowadzone w oparciu o analizę wskaźników porównawczych (gromadzonych, np. w ramach systemu SAS oraz oprogramowaniu MAS) daje możliwość prowadzenia obiektywnej oceny nie zakłóconej subiektywnością, wynikającą z przywiązania do własnych pomysłów.

Skupienie się na strategicznych punktach - Monitorowanie koncentrować się będzie na dziedzinach, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia największych odchyień, mogących wywoływać zahamowania w realizacji projektu lub jego zatrzymanie.

Realizm Monitorowanie musi być zgodne z realiami projektu. Wdrażający strategię powinien dostrzegać przede wszystkim te elementy procesu, które świadczą o efektywności i jakości wykonania zadań.

Koordinacja informacji - Monitorowanie musi być skoordynowane z tokiem pracy tak, aby nie wpływało na jej zahamowanie, ani też nie przeszkadzało w realizacji podejmowanych działań. Monitorowanie każdego z etapów projektu powinno wpływać na powodzenie całego projektu. Oceny, których dokonuje się w trakcie jego realizacji powinny być znane członkom zespołu sterującego, a w przypadku ujawnienia uchybień, należy podjąć działania, których celem będzie naprawienie błędów oraz zapobieżenie powstaniu podobnych sytuacji w przyszłości. Informacje płynące z prowadzonego monitoringu powinny docierać do wszystkich członków zespołu tak, aby umożliwić im właściwe podejmowanie decyzji, dotyczących realizacji projektu.

Elastyczność monitorowania - Mechanizm i sam proces monitorowania musi być na tyle elastyczny, aby można było szybko reagować na zachodzące zmiany. Również w przypadku dokonywania zmian i korekt projektu należy dbać o to, aby modyfikować system oceny w sposób dostosowany do zmieniających się oczekiwań w późniejszych etapach projektu.

Normatywność i operacyjność monitorowania - Skuteczny system monitorowania w przypadku wykrycia uchybień i odchyień od przyjętych norm powinien wskazywać, jakie należy podjąć działania korygujące. W sposobie raportowania powinno być zastrzeżone, jakie działania należy podjąć w przypadku, kiedy zakładane w projekcie rezultaty nie zostają osiągnięte bądź ich jakość budzić będzie wątpliwość. W każdym projekcie należy wskazać, jakie działania może podjąć odbiorca projektu, aby wyrównać dysproporcje i doprowadzić do realizacji założonego celu.

W procesie monitorowania strategii przewidziano następujące fazy:

Kontrolę wstępną – Rozpoczęcie każdego programu i wchodzących w jego skład projektów poprzedzone będzie ustaleniem wszelkich parametrów ilościowych i jakościowych – wskaźniki określające wyniki realizowanych zadań. Przyjęte raz parametry powinny być stosowane przez cały czas realizacji programów i projektów.

Monitoring sterujący – Zadaniem tego rodzaju monitorowania będzie wykrycie wszelkich odchyłeń, jakie mają miejsce w trakcie realizacji projektu. Dla skutecznej realizacji monitoringu sterującego powinien zostać wyłoniony zespół, składający się z radnych oraz przedstawicieli urzędu. Celem działania zespołu będzie ocena rezultatów wdrażania strategii oraz rekomendowanie burmistrzowi niezbędnych działań modyfikujących

Zakończenie projektu - kontrola końcowa - ocena efektów. Ocena końcowa będzie dotyczyła zarówno określenia, na ile zakładane w strategii cele zostały osiągnięte jak i skali wykonania poszczególnych zadań. W czasie kontroli zostaną również ustalone przyczyny wszelkich odchyłeń w realizacji strategii. Ocena posłuży za podstawę sprawdzenia, czy planowane efekty są zgodne z założeniami. W trakcie oceny zostanie również dokonana analiza podejmowanych działań korygujących. Wyciągnięte wnioski zostaną wykorzystane w trakcie realizacji kolejnych, podobnych projektów w przyszłości i dla prawidłowego planowania kolejnych edycji strategii rozwoju gminy.

Narzędzia służące zbieraniu informacji, zaproponowane w czasie opracowania strategii rozwoju gminy

Do oceny realizacji projektów zostały zaprojektowane w pełni modyfikowalne narzędzia elektroniczne, służące do gromadzenia informacji na temat osiąganych efektów. Zapewnienie informacji zwrotnej jest jednym z kluczowych instrumentów zapewniających efektywne wdrażanie strategii. Również jej systematyczne zbieranie w istniejących bazach danych jest elementem ułatwiającym późniejsze prace zespołu monitorującego.

Miary wykonania projektów – W celu rzetelnego monitorowania wdrażania strategii potrzebne są dane ilościowe, które po przetworzeniu powinny zostać ujęte w serie wskaźników. Dzięki tym wskaźnikom zostanie określony poziom wyjściowy oraz stopień osiągnięcia zakładanych celów. Dla każdego z projektów zaproponowano odpowiednie miary wykonania. Pozwolą one w przyszłości ocenić stopień zaawansowania projektu i sukces w jego realizacji. Pomiar osiąganych wyników pozwala odróżnić powodzenie od porażki. Wyniki zapisane w postaci wskaźników, czy bezwzględnych informacji statystycznych mają także ważne znaczenie w procesie uzyskiwania poparcia społecznego dla prowadzonych zmian, czy świadczenia usług. Dają one czytelny i jednoznaczny obraz sytuacji. Należy jednak pamiętać, że muszą być one interpretowane łącznie. Pojedynczy wskaźnik, czy liczba może dawać mylne, zbyt optymistyczne lub zbyt pesymistyczne wrażenie o stopniu zaawansowania wdrażania strategii. Analiza wartości

poszczególnych wskaźników pozwala ocenić, na ile podejmowane działania zgodne są z zakładanymi celami. Zaproponowane miary umożliwiają bezstronną ocenę osiąganych efektów.

Porównywanie wskaźników – Jednym z podstawowych narzędzi służących do oceny efektów realizowanej strategii jest również porównanie osiąganych wyników pomiędzy gminami. Porównywanie efektów odzwierciedlanych w różnego rodzaju wskaźnikach może prowadzić do zidentyfikowania najlepszych wzorów, których wspólnym mianownikiem jest efektywność.

6.2. Zagrożenia związane z oceną wdrażania strategii

Zaproponowane w strategii projekty zostały określone w czasie i zakresie merytorycznym zgodnie z dostępnymi aktualnie danymi. W strategii zasygnalizowano jedynie znaczenie finansowania poszczególnych projektów inwestycyjnych w stosunku do innych, równie ważnych dla społeczności lokalnej, projektów społecznych. **Ponieważ koszty realizacji poszczególnych projektów zapisane w dokumencie strategii nie mogą być podstawą do oceny jakości zarządzania zasobami finansowymi gminy w jakimkolwiek ujęciu, dlatego w SRMP skoncentrowano się na wskazaniu potencjalnych źródeł finansowania. Zadania inwestycyjne zostały wyszacowane zgodnie z możliwościami finansowymi gminy w Wieloletnim Planie Finansowym i Inwestycyjnym na lata 2010- 2018.**

Istotnym elementem jest zakres rzeczowy projektów. Na etapie planowania strategii nie da się przewidzieć wszystkich okoliczności sprzyjających realizacji danego zamierzenia, jak i przeszkód (zarówno finansowych, organizacyjnych, jak i formalnych), które utrudnią lub uniemożliwią prawidłowe jego wdrożenie. Dlatego przy opracowaniu strategii rozwoju wszystkie projekty traktowane są jako otwarte pomysły, które powinny być modyfikowane i zmieniane w oparciu o zmieniające się okoliczności i nowe propozycje zrodzone przy kolejnej aktualizacji dokumentu. W zarządzaniu strategicznym należy odróżnić elementy działań, które poddają się procesowi planowania od tych, których nie można przewidzieć i które nie poddają się tradycyjnym metodom zarządzania.

ZAŁĄCZNIK 1

Ocena realizacji Strategii rozwoju miasta Puszczkowa na lata 2004-2013

1.1.1. Zagospodarowanie centrum Miasta

„Realizacja całej inwestycji będzie jednak możliwa tylko w przypadku zaangażowania kapitału prywatnego w tym rejonie.”

Zostały zrealizowane lub są w trakcie realizacji wszystkie elementy, które były możliwe bez inwestorów zewnętrznych.
Zrealizowano zabudowę rynku.

1.1.2. Oświetlenie Miasta

Realizowane na bieżąco zgodnie z zapisami strategii na podstawie umowy z ENEA S.A.

1.1.3. Podnoszenie jakości zabudowy miasta

Plany zagospodarowania – w trakcie opracowania jest xxx planów,
Plan ochrony zabytków wraz z inwentaryzacją – zrealizowane
Rewitalizacja – przygotowywanie koncepcji na wykorzystanie obiektu na Przecznicy.

1.1.4. Zieleń miejska

Realizacja bez uwag

1.1.5. Rozbudowa ścieżek rowerowych i spacerowych

Koncepcja – nie była przygotowywana
Ścieżki stopniowo realizowane według możliwości budżetowych

1.1.6. Oznakowanie miasta

Stopniowa zmiana oznakowania ulic
Wykonano aktualizację map i zamontowano tablice

1.2.1. Monitorowanie i ochrona środowiska na terenie miasta

Opracowany program ochrony środowiska
Bieżący monitoring stanu środowiska
Program kontroli odpadów komunalnych

1.2.2. Edukacja ekologiczna mieszkańców

Zielone szkoły i pikniki ekologiczne – realizowane co roku
System segregacji odpadów – ciągle dostosowywany do warunków ekonomicznych – program „Czyste Puszczkowo”
Współpraca z WPN – realizowana, m.in. w formie projektów

1.2.3. Ochrona akustyczna przy drodze nr 430 Poznań –Mosina

Zadanie przekazane do Zarządu Dróg Wojewódzkich

1.3.1. Promocja zasobów miasta na zewnątrz

Strategia promocji – nie została opracowana

1.3.2. Infrastruktura sportowa i jej wykorzystanie

Budowa boiska – „Orlik” ul. Jarosławska

Inne inwestycje nie zrealizowane

- hala sportowa, pływalnia – brak inwestorów zewnętrznych i środków pomocowych,
- zagospodarowanie terenu leśno-parkowego przy ul. Nadwarciańskiej – dyskusja na temat sposobu zagospodarowania

1.3.3. Projekt zagospodarowania brzegów Warty

Plan zagospodarowania – w trakcie procedury

Pozyskano Zakole Warty, działka przy ul. Niwka Stara

Wykupy gruntów – negocjacje

1.3.4. Wykorzystanie połączenia wodnego z Poznaniem

Przystań rzeczna – kajakowa, w trakcie realizacji

Statek rzeczny – był wykorzystywany do czasu likwidacji

2.1.1. Dokończenie kanalizacji Miasta

Zadanie zlecone Aquanet S.A.

Realizowane na bieżąco

2.1.2. Modernizacja i budowa nawierzchni ulic i chodników

1. Nakładka bitumiczna na ul. Wczasowej
2. Nakładka bitumiczna na ul. Posadzego
3. Modernizacja skrzyżowania ul. Posadzego / Poznańska
4. Modernizacja skrzyżowania dr 430 z ul. Studzienną
5. Budowa nawierzchni utwardzonych i chodników na drogach gruntowych (12mln na 9 lat)

Realizowane w szybszym tempie niż określone w strategii

2.1.3. Poprawa połączeń drogowych z Poznaniem

Modernizacja skrzyżowań na drodze 430 – zrealizowane

Tunel kolejowy – brak w planach PKP

2.1.4. Rozwój komunikacji w ramach aglomeracji poznańskiej

Porozumienie komunikacyjne – w trakcie realizacji

2.1.5. Budowa stacji benzynowej

Brak zgody na lokalizację

2.2.1. Imprezy i obiekty kulturalne i sportowe integrujące mieszkańców miasta

1. Organizacja imprez masowych, kulturalnych i sportowych
2. Organizacja rozgrywek ligowych drużyn miejskich
3. Przygotowanie budynku szkoły dla potrzeb mieszkańców (centrum spotkań, siedziby sekcji, klubów sportowych oraz stowarzyszeń, mini sala kinowo-konferencyjna), Urzędu Miasta oraz szkoły wyższej

Realizowane bez uwag

2.2.2. Program poprawy bezpieczeństwa

Opracowany i realizowany program bezpieczne miasto

2.2.3. Rozwój komunikacji z mieszkańcami

Nowe formy komunikacji, konsultacje itd.

ZAŁĄCZNIK 2

Ocena realizacji Planu rozwoju lokalnego miasta Puszczkowo na lata 2005-2014

W Planie Rozwoju Lokalnego na lata 2005-2014 skoncentrowano się na realizacji wybranych projektów inwestycyjnych ze Strategii Rozwoju Miasta Puszczkowo na lata 2004-2014. Wybór priorytetów nastąpił w oparciu o zidentyfikowane najpilniejsze potrzeby miasta i jego mieszkańców a także możliwości finansowe budżetu miasta.

Zadania ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego podzielono na 3 grupy, zgodnie z przyjętymi na potrzeby Planu priorytetami:

1. PRIORYTET I: *Modernizacja infrastruktury drogowej*, w tym:
 - *Inwestycje drogowe w roku 2005*
 - *Budowa nawierzchni jezdni i chodników na ulicach oraz ścieżek rowerowych po roku 2005*
 - *Modernizacja ulicy Poznańskiej*

2. PRIORYTET II: *Zagospodarowanie i estetyzacja obszaru miasta*, w tym:
 - *Budowa nowego oświetlenia ulic i skrzyżowań*
 - *Budowa trasy spacerowej i rowerowej wzdłuż rzeki Warty*
 - *Zagospodarowanie Centrum*
 - *Wykonanie systemu jednolitego oznakowania ulic miasta oraz obiektów turystycznych i obiektów użyteczności publicznej*

3. PRIORYTET III: *Infrastruktura ochrony środowiska*, w tym:
 - *Dokończenie budowy kanalizacji na istniejących ulicach i budowa na nowopowstałych ulicach*

4. PRIORYTET IV: *Rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych oraz kulturalnych*, w tym:
 - *Budowa krytej pływalni*
 - *Budowa hali widowiskowo-sportowej*
 - *Budowa Centrum Kultury*

1. KOD ZADANIA 01

Nazwa zadania: Inwestycje drogowe w roku 2005

Wybudowano ul. Niepodległości oraz ścieżkę rowerową wzdłuż ul. Nadwarciańskiej

2. KOD ZADANIA 02

Nazwa zadania: Budowa nawierzchni jezdni i chodników na ulicach oraz ścieżek rowerowych po roku 2005

Mimo braku dofinansowania ze środków UE tempo budowy dróg jest utrzymane na poziomie kilku milionów zł rocznie

3. KOD ZADANIA 03

Nazwa zadania: Modernizacja ulicy Poznańskiej

Zrealizowane

4. KOD ZADANIA 04

Nazwa zadania: Budowa trasy spacerowej i rowerowej wzdłuż rzeki Warty

Opóźnione z powodu nieuregulowanej sytuacji gruntowej – niedoszacowane koszty.

5. KOD ZADANIA 05

Nazwa zadania: Budowa nowego oświetlenia ulic i skrzyżowań

Projekty techniczne na ukończeniu, zadanie realizowane w tempie szybszym niż określone w PRL

6. KOD ZADANIA 06

Nazwa zadania: Wykonanie systemu jednolitego oznakowania ulic miasta oraz obiektów turystycznych i obiektów użyteczności publicznej

Systematycznie realizowana wymiana oznakowania

7. KOD ZADANIA 07

Nazwa zadania: Dokończenie budowy kanalizacji na istniejących ulicach i budowa na nowopowstałych ulicach

Realizowane przez Aquanet S.A. Skanalizowania wymagają tylko nowopowstałe ulice

8. KOD ZADANIA 08

Nazwa zadania: Zagospodarowanie Centrum

Zadanie niedoszacowane (zakładano koszt 650 000 zł), realizowane z opóźnieniem przy braku dofinansowania z UE

09. KOD ZADANIA 09

Nazwa zadania: Budowa krytej pływalni

Założono, iż wkład własny miasta przy realizacji tej inwestycji wyniesie 50%. Na pokrycie części wkładu własnego zostaną zaciągnięte niezbędne zobowiązania. Pozostałe środki będą pochodziły z funduszy strukturalnych lub z Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, czy też Totalizatora Sportowego.

Brak funduszy zewnętrznych

Brak środków na wkład własny (określony na 3 mln)

Niedoszacowanie inwestycji, rachunek ekonomiczny i brak lokalizacji stawiają realizację zadania pod znakiem zapytania

10. KOD ZADANIA 10

Nazwa zadania: Budowa hali widowiskowo-sportowej

Założono, iż wkład własny miasta przy realizacji tej inwestycji wyniesie 50%. Pozostałe środki będą pochodziły funduszy strukturalnych (w ramach ZPORR: Działanie 3.5.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa) lub z Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, czy też Totalizatora Sportowego.

Brak funduszy zewnętrznych – wniosek nie uzyskał dofinansowania.

Określony koszt budowy – 4 mln zł (sic!) wydaje się mocno zaniżony, wykonanie przesunięte w czasie

11. KOD ZADANIA 11

Nazwa zadania: Budowa Centrum Kultury

Zmiana lokalizacji – adaptacja budynku dawnej szkoły na CAK

Zadanie w trakcie realizacji

ZAŁĄCZNIK 3

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia rozwiązywania problemów społecznych została uchwalona przez Radę Miasta w dniu 24 czerwca 2009 roku. Dokument dostępny jest na stronie www.puszczkowowo.pl w Biuletynie Informacji Publicznej. Poniżej przedstawiono cele strategiczne, które rozszerzają i uzupełniają programy strategiczne zaproponowane do realizacji w SRMP.

I. Cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009 - 2015

- I. Wsparcie dla rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży
- II. Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców Puszczkowa
- III. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wsparcie grup marginalizowanych społecznie

I. Wsparcie dla rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży

Obserwowany we współczesnym świecie kryzys funkcji rodziny i wartości obserwowany jest również w Puszczkowie. Pożądane jest przygotowanie dla mieszkańców kompleksowej oferty działań wspierających rodziny w należyтым pełnieniu funkcji wychowawczych. Dotyczy to zarówno programów związanych z organizacją wolnego czasu dla dzieci i młodzieży jak i również szeroko rozumianego poradnictwa rodzinnego.

II. Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców Puszczkowa

Jednym z celów strategicznych jest stała dbałość o podwyższenie jakości życia mieszkańców. Zgodnie z teorią hierarchii potrzeb Abrahama Masłowa w piramidzie potrzeb (zaraz po najbardziej podstawowych – fizjologicznych potrzebach człowieka) najważniejszą potrzebą jest poczucie bezpieczeństwa. Należy zapewnić fizyczne i psychiczne poczucie bezpieczeństwa mieszkańcom Puszczkowa. Istotne jest aby czuli się bezpieczni zarówno w swym domu, jak i poza nim - na ulicach, w pracy, w szkole, podczas wypoczynku etc.

III. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wsparcie grup marginalizowanych

Problemy, z którymi borykają się poszczególne grupy społeczne mogą w efekcie prowadzić do wykluczenia społecznego. Będzie ono tym bardziej prawdopodobne, o ile czas trwania problemów będzie się wydłużał. Działania gminy powinny znaleźć odzwierciedlenie w następujących kierunkach:

- profilaktyka - przeciwdziałanie procesowi wykluczenia społecznego,
- wsparcie dla grup szczególnego ryzyka,
- wsparcie bezpośrednio dla osób wykluczonych.

MISJA Strategii rozwiązywania problemów społecznych

PUSZCZYKOWO DĄŻY DO ZAPEWNIENIA CORAZ LEPSZYCH WARUNKÓW ŻYCIA I ZDROWIA MIESZKAŃCÓW ORAZ ELIMINACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK W ŻYCIU MIASTA POPRZEC ZBUDOWANIE SYSTEMU WSPÓŁPRACY I ROZWÓJ LOKALNEGO POTENCJAŁU SPOŁECZNEGO

CELE STRATEGICZNE

I. WSPARCIE DLA RODZIN
ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB
ROZWOJOWYCH DZIECI I MŁODZIEŻY

II. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA
I ZDROWIA MIESZKAŃCÓW

III. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU I WSPARCIE GRUP
MARGINALIZOWANYCH SPOŁECZNIE

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Zagospodarowanie czasu wolnego społeczności lokalnej, szczególnie dzieci i młodzieży

2. Promocja wartości rodzinnych

3. Wspieranie rodziców w procesie wychowawczym

4. Wsparcie rodzin niepełnych, patologicznych bądź szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne

5. Wsparcie organizacji pozarządowych pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz na rzecz rodzin

6. Wsparcie kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz na rzecz rodzin

1. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa na terenie miasta

2. Zapewnienie czystości i ładu w mieście

3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza MP oraz turystyki i rekreacji

4. Rozwój infrastruktury społecznej

5. Promowanie zdrowego stylu życia

1. Aktywizowanie osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych oraz osób z innych grup marginalizowanych społecznie

2. Rozwiązanie problemów mieszkaniowych

3. Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

4. Wspieranie organizacji i instytucji pracujących z osobami niepełnosprawnymi, bezrobotnymi, starszymi, uzależnionymi